

СЛУЖБЕН ГЛАСНИК НА ОПШТИНА РЕСЕН

Службен гласник на
Општина Ресен
-излегува по потреба
www.resen.gov.mk

19.12.2024 година
бр.15 година 59
Ресен

Уредува
Стручна служба
Тел. 047/551- 903
kabinet.gradonacalnik@resen.gov.mk

АКТИ НА ОПШТИНА РЕСЕН

1.

Врз основа на член 50 став 1 точка 3 од Законот за локална самоуправа („Службен весник на РМ“ бр.5/02 и 202/24) а во врска со член 71 став 1 алинеа 3 од Статутот на Општина Ресен („Службен гласник на Општина Ресен“ бр.7/2010, 13/2013, 8/2015, 11/2015 и 10/2021) донесувам

ЗАКЛУЧОК

за објавување на Заклучокот по Програма за унапредување на здравствената и социјална заштита во Општина Ресен за 2025 година

Се објавува Заклучокот по Програма за унапредување на здравствената и социјална заштита во Општина Ресен за 2025 година, што Советот на Општина Ресен ја донесе на седницата одржана на 13.12.2024 година.

Бр.09-2502/1
19.12.2024 година
Р е с е н

Градоначалник
Јован Тозиевски с.р

Врз основа на член 36 став 1 од Законот за локална самоуправа (“Службен весник на Република Македонија, број 5/02 и “Службен весник на Република Северна Македонија, број 202/24), а во врска со член 23 став 1 точка 8 од Статутот на Општина Ресен („Службен гласник на Општина Ресен”, бр.7/2010 , 13/2013, 8/2015 , 11/2015 и 10/2021) а во врска со член 11 став 1 алинеа 7 од Законот за социјалната заштита („Службен весник на Република Северна Македонија“ бр. 104/19, 146/19, 275/19, 302/20, 311/20, 163/21, 294/21, 99/22 и 236/22 и 65/23) на седницата одржана на ден 13.12.2024 година Советот на Општина Ресен донесе:

ПРОГРАМА

**за унапредување на здравствената и социјална заштита
во Општина Ресен за 2025 година**

Годишната Програма за унапредување на здравствената и социјална заштита во Општина Ресен за 2025 година се изработува во согласност со законската регулатива за социјална и здравствена заштита, Националната Програма за развој на социјалната заштита, Статутот на Општина Ресен и Законот за локалната самоуправа, како и Социјалниот план на Општински Совет за социјална заштита на Општина Ресен кој е особено важен од аспект на надлежностите на општината во полето на интерес во овие сфери на општествениот живот.

Основна цел на оваа Програма е развој на интегрален, транспарентен и одржлив и ефективен систем на социјална заштита кој ќе обезбеди достапни, ефикасни и квалитетни мерки и услуги креирани според потребите на корисниците кои живеат на територијата на Општина Ресен. Помеѓу другото, оваа програма ја регулира и поблиската соработка помеѓу централната власт претставувана од Министерството за социјална политика, демографија и млади и центрите за социјална работа, со локалната власт, на полето на

социјалната заштита, како и помеѓу здравствените институции, локалната власт и здруженијата на граѓани.

Здравствена заштита на граѓаните

Здравствената заштита ја сочинуваат мерките, активностите и постапките за зачувување и унапредување на здравјето и животната и работната средина, правата и обврските што се остваруваат во здравственото осигурување, како и мерките, активностите и постапките кои ги преземаат организациите од областа на здравството за зачувување и унапредување на здравјето на луѓето, спречување и сузбивање на заболувањата, повредите и другите нарушувања на здравјето, раното откривање на заболувањата и состојбите на здравјето, навремено и ефикасно лекување и рехабилитација со примена на стручно-медицински мерки, активности и постапки.

Надлежностите на државните управи, општините, здравствените установи и другите физички и правни лица во полето на здравствената заштита се дефинирани со Законот за здравствена заштита.

Министерството за здравство и општините ги реализираат своите надлежности преку планирање, организирање, постојано следење на состојбите, спроведување на мерки како и надзор и контрола над спроведените мерки.

Општината е надлежна за вршење на работи од областа на здравствената заштита во смисла на управување со мрежата на јавни здравствени организации и објекти од примарна здравствена заштита кои треба да вклучат застапеност на локалната самоуправа во сите одбори на сите здравствени организации во јавна сопственост; здравствено воспитување; унапредување на здравјето; превентивни активности; заштита за здравјето на работниците и заштита при работа; здравствен надзор над животната средина; надзор над заразни болести; помош на пациентите со специјални потреби (на пр. ментално здравје, злоупотреба на деца итн.) и други области.

Организирањето и следењето на општите мерки за спречување и сузбивање на заразни болести е надлежност на општините во соработка со Заводот за здравствена заштита и истото е предвидено со Програма за спроведување на општи мерки за заштита на населението од заразни болести во Општина Ресен.

Активностите предвидени во оваа Програма се дадени подолу во следниот табеларен приказ:

Табеларен преглед на активности 2025 година

Ред. бр.	Активност	Период на реализација	Корисници	Планирани средства
1	Поддршка на социјално загрозените лица во реализација на здравствени услуги при транспорт и други здравствени услуги за кои што нема средства за	Континуирано во текот на целата година	<ul style="list-style-type: none"> лица со неповолна социо-економска положба, неосигурани лица по ниту еден основ за 2025 година. 	50.000 денари од Буџет на Општина Ресен

	партиципација			
2	Превенција на населението од Заразни Болести	Континуирано во текот на целата година	Целокупното население во Општина Ресен	50.000 денари од Буџет на Општина Ресен
ВКУПНО :				100.000 денари

Социјална заштита на граѓаните

Основен документ со кој е уредено остварувањето на социјалната заштита во Република Македонија е Законот за социјалната заштита („Службен весник на Република Македонија“ број 104/2019 ,146/2019,275/19,302/120, 311/20,163/21, 294/21,99/22, 236/22 и 65/23), како и Социјалниот План на Општински совет на социјална заштита на Општина Ресен. Според законот, општината, градот Скопје и општините во градот Скопје организираат и обезбедуваат спроведување на социјалната заштита во согласност со овој закон, преку донесување сопствени Развојни програми за специфичните потреби на граѓаните од областа на социјалната заштита (за лица со телесна попреченост, децата без родители и родителска грижа, децата со посебни потреби, децата на улица, децата со воспитно социјални проблеми, децата со еднородителски семејства, лицата изложени на социјален ризик, лицата засегнати со злоупотреба на дроги и алкохол, старите лица без семејна грижа, преку вон институционални и институционални облици на социјална заштита, домување на лицата изложени на социјален ризик, подигање на свеста на населението за потребите од обезбедување на социјална заштита) и ги обезбедуваат обврските утврдени со овој закон и донесуваат општи акти од областа на социјалната заштита. Од аспект на надлежноста на единиците на локалната самоуправа во областа на социјалната заштита, од особена важност е Законот за Локална самоуправа каде во член 22 (став 7), општините помеѓу другото, се надлежни и за социјална заштита и заштита на деца . Покрај овие два закони, од значење за креирањето на локалните политики во сферата на социјалната заштита е и Законот за финансирање на единиците на локалната самоуправа кој ги дефинира и поединечно ги разработува изворите на приходи и тоа како сопствените приходи на општините, така и оние што се обезбедуваат како трансфери од Буџетот на Републиката и буџетите на фондовите и можноста за финансирање преку задолжување. Исто така, во планирањето на социјалната заштита на локално ниво свое значење има и Законот за меѓуопштинска соработка, согласно кој општините можат да основаат заедничка јавна установа и од областа на социјалната и детската заштита.

Програмата го има предвид самиот процес на децентрализација неговата специфичност и сложеност и функциите кои постапно се пренесуваат од централно на локално ниво.

Програмата предвидува соработка со надлежниот Општински центар за социјална работа, односно со Министерството за социјална политика, демографија и млади, и сите други министерства со кои ќе биде потребно да се соработува, приватниот сектор и невладините организации.

Основна цел на оваа Програма е развој на интегрален, транспарентен и одржлив и ефективен систем на социјална заштита кој ќе обезбеди достапни,

ефикасни и квалитетни мерки и услуги креирани според потребите на корисниците кои живеат на територијата на Општина Ресен. Помеѓу другото, оваа програма ја регулира и поблиската соработка помеѓу централната власт претставувана од Министерството за социјална политика, демографија и млади и центрите за социјална работа, со локалната власт, на полето на социјалната заштита.

Посебни цели на Програмата се следните:

- Унапредување на работата со корисниците во насока на зајакната партиципација, вклученост во планирање и донесување на одлуки, зајакнување и искористување на нивните потенцијали;
- Развој на здравствената и социјалната превенција како организирана, континуирана и координирана активност на територијата на Општина Ресен
- Продолжување на започнатите процеси на децентрализација, плурализација и деинститулизација на социјалната заштита.

Социјалната заштита е систем на мерки, активности и политики за спречување и надминување на основите социјални ризици на кои е изложен граѓанинот во текот на животот, за намалување на сиромаштијата и социјалната исклученост и за јакнење на неговиот капацитет за сопствена заштита. Под социјален ризик се подразбира ризици по здравјето (болест, повреда и инвалидност), ризици на старост и стареење, ризици на еднородителско семејство, ризици од невработеност, губење на приход за издржување врз основа на работа и сл., ризици од сиромаштија и ризици од друг вид на социјална исклученост.

Носители на социјалната заштита се Република Македонија и општините, во рамките на нивните надлежности, а во согласност со Законот за социјална заштита.

Општината е надлежна за вршење на работи од областа на социјалната заштита во смисла на финансирање, инвестиции и сопственост на детски градинки и домови за стари, обезбедува остварување на социјалната заштита на лицата загромена социјална и материјална состојба, лица со инвалидност, децата без родители и без родителска грижа, децата со пречки во менталниот и телесниот развој, децата на улица, децата со воспитно-социјални проблеми, децата од еднородителски семејства, лицата изложени на социјален ризик, лицата кои злоупотребуваат дроги, други психотропни супстанции, прекурзори и алкохол, лицата жртви на семејно насилство, лицата жртви на трговија со луѓе, старите лица без семејна грижа, преку вонинституционални и институционални облици на социјална заштита, домување и подигање на свеста на населението за потребите од обезбедување на социјалната заштита итн.

Согласно Законот за социјална заштита Општината во согласност со материјалните можности, може да утврди и други права во областа на социјалната заштита, права во поголем обем од правата утврдени со Законот за социјална заштита и поповолни услови за нивно остварување, како и други облици на социјална заштита.

Имајќи го во предвид фактот дека социјалата е еден од трите основни столбови на одржлив развој, Општина Ресен ќе вложи максимални напори за поголем квалитет на живот на населението, а особено на оние лица кои се со загромена материјална состојба. Со цел подобрување на социјалната состојба на овие лица ќе се воспостави редовна соработка со Центарот за социјална

работа - Ресен, Агенцијата за вработување, невладиниот и бизнис секторот како и другите институции кои имаат надлежности во сферата на социјалната заштита.

За таа намена, Општина Ресен, како и изминатите години, ќе обезбеди финансиска и друга помош на лицата и семејства кои се нашле во положба на социјален ризик со загрозна социјална ситуација а тука спаѓаат следните категории на лица: лица со ниски прамања или приматели на гарантирана минимална помош.

Овие лица треба да достават барање за доделување на финансиска помош заради нарушена здравствена состојба и потреба од лекување или оперативен зафат или други ризични ситуации кои ги нарушуваат нивните услови за живот.

Во оваа категорија ќе бидат земени во предвид и лицата кои се во загрозна состојба поради болест, болнички третмани и хируршки зафати и лекување, лица кои претрпеле елементарни непогоди и несреќи како и лица неспособни за работа.

Оваа активност ќе се спроведува континуирано во текот на целата година. За реализација на оваа активност потребни се 300.000 денари.

Средствата ќе се доделуваат на корисниците по претходно доставено барање за помош од нивна страна до Општината односно до Општинската Комисија за доделување на финансиска помош. Во прилог на барањето се доставува целокупна документација, утврдена согласно Правилникот за еднократна парична помош.

Во 2025 година, Општина Ресен ќе излезе и во пресрет на потребите на ученици и студенти кои се вклучени во образовниот процес во високото образование, а кои потекнуваат од материјално загрозени домаќинства. Исто така, Општина Ресен ќе излезе во пресрет на лицата со умерени и тешки пречки во интелектуалниот и телесниот развој и лица со други пречки во развојот кои се вклучени во образовниот процес, како и лицата кои ги користат услугите на дневниот центар и центарот за ОКР .

Од буџетот на општината ќе се издвојат средства за патни трошоци за оваа категорија на граѓани и тоа од место на живеење до местото на образование и во обратен правец како и помош за други основни потреби кои произлегуваат од процесот на образование.

Лицата кои се опфатени во образовниот процес, а имаат потреба од финансиска помош од Буџетот на Општина Ресен, за покривање на патните трошоци треба да достават:

- барање до општината,
- потврда од Агенција за вработување дека родителите не се вработени,
- потврда за последно исплатена плата со наведен износ на нето плата,
- потврда од Управа за јавни приходи дека не поседува имот,
- потврда од Центарот за социјална работа за корисници на гарантирана минимална помош,
- потврда од образовната институција дека е запишан редовен ученик/ студент, и
- документ за потврда на успехот постигнат во претходната учебна година.

Вкупниот износ на средства наменети за помош на горенаведените категории на лица за 2025 година изнесува 300.000 денари.

Во 2025 година, Општина Ресен ќе пристапи кон изградба на пристапни рампи на два селектирани пристапи. Овие рампи се наменети за лицата со инвалидност а ќе се изградат со цел нивни полесни пристап до јавни места и институции. Вкупниот износ на оваа активност изнесува 100.000 денари.

Активностите кои што ги вовеле Општина Ресен во 2022, а ќе продолжат во 2025 година се: обезбедување на средства за деца кои се запишуваат во прво одделене во тековната учебна година на износ од 4000 денари. За оваа намена се предвидуваат вкупно 500 000 денари.

Во рамки на своите активности, Општина Ресен ќе обезбеди средства за првородени деца во семејството чии родители имаат постојано место на живеење во Општина Ресен. Во соработка со Клиниките за гинекологија и акушерство во соседните општини, како и објавата за доставување на пријави преку веб страната на Општина Ресен и преку огласна табла во Фондот за здравство и социјална заштита ќе биде направена евиденција за првородени деца во општината и вклучување во оваа акција.

Со оваа акција, Општина Ресен своето внимание го насочува кон најмладите и кон нивните родители со цел да им се излезе во пресрет на младите родители за обезбедување на основните потреби после добивање на новороденче. Оваа активност ќе се спроведува во текот на целата година, заклучно 31 Декември 2025 год.

За реализација на оваа активност предвидени се 350.000 денари кои ќе се обезбедат од Буџетот на Општина Ресен за 2025 година. Со оваа активност се предвидува и прикладен подарок за првороденото дете во новата година жител на Општина Ресен.

Воведување или надградување на социјални сервиси во општината се воспостави во 2015 година со проектот Општествено корисна Работа кој континуирано се спроведува до денес. Со овој проект од година во година социјалните услуги се прошируваат и надоградуваат. Основната социјална услуга која се воспостави со овој проект - локални сервисни услуги за лицата со посебни потреби – лица со телесен инвалидитет и комбинирани пречки ќе продолжи и унапреди и во 2025 година. Општина Ресен проектот го спроведува во соработка со УНДП и Министерството за социјална политика, демографија и млади. Се предвидува да се користат средства од страна на донаторот УНДП во висина од 748.000 денари и сопствено кофинансирање од 187.000 денари.

Редовна активност предвидена со оваа програма се обезбедување на Божиќни хуманитарни пакети и пакетчиња за деца за семејства со низок социјален статус за Нова година. Општината ќе обезбеди пакетчиња за деца. Средствата потребни за оваа активност би биле во висина од 60.000 денари од Буџетот на Општина Ресен.

Општина Ресен материјално, логистички и технички ќе ги помага Здруженијата на Граѓани кои делуваат на територија на Општина Ресен кои како домен на нивната активност е овозможување ,воспоставување или спроведување на социјални сервиси кон засегнати граѓани , или оние здруженија на граѓани кои преку своите активности го подобруваат или унапредуваат стаусот на лицата изложени на социјален ризик . Средства предвидени во Буџетот за 2025 година по овој основ се предвидуваат 150.000 денари , а здруженијата истите ќе можат да ги користат со доставување на своја годишна Програма до Општина Ресен и конкретно барање за реализација на некоја активност содржана во Програмата за унапредување на здравствената и социјална заштита во Општина Ресен за 2025 година.

Барањето ќе го разгледува посебна Комисија формирана од страна на општина Ресен.

Други активности од областа на социјалната заштита кои ќе бидат спроведени врз основа на оваа програма се оние кои не се предвидени со програмата а кои ќе произлезат како потреба во текот на 2025 година како на пример Дневен центар за постари лица во Општина Ресен, кое може да биде место за социјализација и забавна рекреација на повозрасното население на територија на Општина Ресен.

Финансиска помош за лицата жртви на семејно насилство .

За овие активности е предвиден износ од 60.000 денари , предвидени во Буџетот на општината.

- Со оваа програма предвидено е да се помага на социјално загрозиени семејства за дел од погребот на нивни членови од семејствата, наречен социјален погреб ,а се однесува за лица приматели гарантирана минимална помош или низок социјален статус ,лицата кои се во загрозиена состојба поради болест, болнички третмани и хируршки зафати и лекување, лица кои претрпеле елементарни непогоди и несреќи и лица неспособни за работа. За тоа е предвидено средства во износ од 300.000,00 ден. од Буџетот на Општина Ресен.

Како нови активности предвидени во оваа програма почнувајќи од 2024 година се : Еднократно доделување на школски прибор за учениците во основното образование од социјално загрозиени семејства во вредност од 100.000 денари за тековната 2025 година.

Месечно доделување на помош за лица од социјално загрозиени семејства за вон наставни спортски и едукативни активности и екскурзии ,предвидени се средства од 200.000 денари за тековната 2025 година .

И еднократна парична помош за згрижувачки семејства во вредност од 100.000 денари за тековната 2025 година.

Табеларен преглед на активности во 2025 година

Р. б р.	Активност	Период на реализација	Корисници	Планирани средства
1	Еднократна парична помош	Континуирано 2025 година	<ul style="list-style-type: none"> • лица со ниски прамана; • приматели на гарантирана минимална помош; • лицата кои се во загрозиена состојба поради болест, болнички третмани и хируршки зафати; • лица кои претрпеле елементарни непогоди и несреќи и • лица неспособни за работа. 	300.000 денари од Буџет на Општина Ресен

2	Патни трошоци за студенти и лицата со умерени и тешки пречки во интелектуалниот и телесниот развој вклучени во образовниот процес	Јануари – Јуни 2025 год Септември –Декември 2025 година	<ul style="list-style-type: none"> • студенти кои се вклучени во образовниот процес во високото образование а потекнуваат од социјално загроени семејства. • лицата со умерени и тешки пречки во интелектуалниот и телесниот развој и лица со други пречки во развојот кои се вклучени во образовниот процес. 	300.000 денари од Буџет на Општина Ресен
3	Изградба на пристапни рампи	Септември 2025	<ul style="list-style-type: none"> • Лица со инвалидност 	100.000 денари од Буџет на Општина Ресен/ донации
4	Доделување на парична помош за првородени деца во семејство на родители со постојано место на живеење во Општина Ресен	Континуирано 2025 година	првородени деца во семејство чии родители имаат постојано место на живеење во Општина Ресен	350.000 денари од Буџетот на Општина Ресен
5	Унапредување на локални сервисни услуги за лицата со посебни потреби – лица со телесен инвалидитет и комбинирани пречки во Општина Ресен,помош и нега во домот, Промоција на згрижувачки семејства отварање на shelтер центар	По повик Еднократна парична помош	Лица со посебни потреби, 7 невработени лица активни баратели на работа ангажирани како овозможувачи на сервисните услуги Лица со посебни потреби со тежок телесен инвалидитет за помош и нега со лични асистенти	748.000 денари од Донаторски Средства-УНДП. 187.000 денари кофинасирање од Буџет на Општина Ресен Донаторски средства

6.	Поддршка Здруженијата на Граѓани кои делуваат на територија на Општина Ресен кои како домен на нивната активност е овозможување ,воспоставување или спроведување на социјални сервиси кон засегнати граѓани , или оние здруженија на граѓани кои преку своите активности го подобруваат или унапредуваат стаусот на лицата изложени на социјален ризик.	Континуира но преку целата година	Здруженија на Граѓани кои делуваат на територија на Општина Ресен	150.000 денари од Буџет на Општина Ресен
7.	Обезбедување на Божиќни хуманитарни пакети и пакетчиња за деца за семејства со низок социјален статус за Нова година	Јануари 2025	Деца на семејства со низок социјален стаус	60.000 денари од Буџет на Општина Ресен
8.	Други активности	Континуира но 2025година	Корисници на гарантирана минимална помош Корисници на гарантирана минимална помош и жртви на семејно насилство	60.000 денари од Буџет на Општина Ресен
9	Социјален погреб	Континуира но 2025	• лица приматели гарантирана	

		година	<p>минимална помош низок социјален статус</p> <ul style="list-style-type: none"> • лицата кои се во загрошена состојба поради болест, болнички третмани и хируршки зафати; • лица кои претрпеле елементарни непогоди и несреќи и лица неспособни за работа. 	300.000 денари
10	Еднократна парична помош за деца кои се запишуваат во прво одделение во тековната учебна година	Континуирано 2025 година	<ul style="list-style-type: none"> • Деца кои се запишуваат во прво одделение во учебната 2025 година 	500.000 денари
11	Еднократно доделување на школски прибор за ученици во основно образование од социјално загровени семејства	Согласно податоци добиени од ЦСР и ОУ	<ul style="list-style-type: none"> • Деца од социјално загровени семејства 	100.000
12	Месечно доделување на помош за лица од социјални загровени семејства (за вон наставни активности ,спортски и едукативни активности и екскурзии) .	Согласно податоци добиени од ОУ и СОУ	<ul style="list-style-type: none"> • Лица/деца од социјално загровени семејства 	200.000

13	Еднократна парична помош за згрижувачки семејства	Континуирано 2025 година	• Згрижувачки семејстав во Општина Ресен	100.000
ВКУПНО				3.455.000,00 денари

Табеларен преглед на финасирање на Програмата за унапредување на здравствената и социјална заштита во Општина Ресен за 2025 година.

	Програмата за унапредување на здравствената и социјална заштита во Општина Ресен за 2025 година	Буџет на Општина Ресен	МСПДМ или Министерство за Здравство	Други извори на финасирање	Вкупно
1.	Здравствена заштита на граѓаните	100.000,00	/	/	100.000,00
2.	Социјална заштита на граѓаните	2.707.000,00	/	748.000,00	3 455.000,00
	Вкупно		/		3.555.000,00

Програмата ќе биде финансирана од Буџетот на Општина Ресен во рамките на планираните средства за оваа Програма во Буџетот на Општина Ресен за 2025 година.

СОВЕТ НА ОПШТИНА РЕСЕН

Бр.08- 2414/3
13.12.2024 година
Ресен

Претседател
Ирена Стрезовска Кукуловска с.р

2.

Врз основа на член 50 став 1 точка 3 од Законот за локална самоуправа („Службен весник на РМ“ бр.5/02 и 202/24) а во врска со член 71 став 1 алинеа 3 од Статутот на Општина Ресен („Службен гласник на Општина Ресен“ бр.7/2010, 13/2013, 8/2015, 11/2015 и 10/2021) донесувам

ЗАКЛУЧОК

за објавување на Програма за поставување на урбана опрема на подрачјето на Општина Ресен за 2025 година

Се објавува Програма за поставување на урбана опрема на подрачјето на Општина Ресен за 2025 година, што Советот на Општина Ресен ја донесе на седницата одржана на 13.12.2024 година.

Бр.09-2502/2
19.12.2024 година
Р е с е н

Градоначалник
Јован Тозиевски с.р

Врз основа на член 36 од Законот за локална самоуправа („Службен Весник на РМ“ бр. 5/02), член 39 и член 80 од Законот за градежно земјиште („Службен Весник на РМ“ бр. 15/15, 44/15 и 193/15, 226/15, 30/16 и 31/16), член 2, член 80, член 80-а и 81 од Законот за градење („Службен весник на РМ“ бр. 130/09, 124/10, 18/11, 36/11, 54/11, 13/12, 144/12, 25/13, 79/13, 137/13, 163/13, 27/14, 28/14, 42/14, 115/14, 149/14, 187/14, 44/15, 129/15, 217/15,226/15, 30/16, 31/16, 39/16, 71/16, 132/16, 35/18, 64/18 и 168/18 и „Службен весник на РМ“ бр. 244/19, 18/20 279/20 и 96/21), член 23 точка 47 од Статутот на Општина Ресен („Службен гласник на Општина Ресен“ бр 07/10, 13/13, 08/15 и 11/15), Советот на Општина Ресен, на седницата одржана на 13.12.2024 година, донесе

ПРОГРАМА

за поставување на урбана опрема на подрачјето на Општина Ресен
за 2025 година

1.ВОВЕД

Со оваа Програма се уредуваат видовите на урбана опрема, локалитетите на кои се поставуваат, начинот и условите за нивно поставување, дислоцирање и отстранување.

Оваа Програма важи за 2025 година и со истата е опфатена урбаната опрема определена согласно член 2 став 4 од Закон за градење („Службен весник на РМ“ бр. 130/09, 124/10, 18/11, 36/11, 54/11, 13/12, 144/12, 25/13, 79/13, 137/13, 163/13, 27/14, 28/14, 42/14, 115/14, 149/14, 187/14, 44/15, 129/15, 217/15,226/15, 30/16, 31/16, 39/16, 71/16, 132/16, 35/18, 64/18 и 168/18 и „Службен весник на РМ бр. 244/19, 18/20 279/20 и 96/21).

2.ЦЕЛ НА ПРОГРАМАТА

Со програмата за поставување на урбана опрема се постигнуваат следните цели:

- Евиденција на урбана опрема на територија на Општина Ресен,

- Естетеско облковање подобрување и воведување на нови стандарди во уредување на просторот,
- Уредување, оплеменување, хуманизација на просторот и заштита на животната средина,
- Брз сервис и услуга на граѓаните од непосредната близина (продажба на билети за јавен превоз, телефонски говорници, автобуски постојки, продажба на весници, сувенири, цвеќиња и др.),

3. ПОСТАВУВАЊЕ НА УРБАНА ОПРЕМА

Урбана опрема се поставува на јавни површини кои претставуваат градежно изградено и уредено земјиште без притоа да се наруши основната намена на просторот и безбедноста на сообраќајот.

На градежно земјиште предвидено со урбанистички план или урбанистичка планска документација за плажи, може да се постави урбана опрема согласно урбанистичко – техничка документација за уредување на плажа одобрена од Градоначалникот на Општина Ресен. Урбанистичко – техничката документација за уредување на плажа е составен дел на договорот за краткотраен закуп на градежно земјиште.

4. ВИДОВИ НА УРБАНА ОПРЕМА

1. Тераси со или без настрешници

Тераси со или без настрешници се поставуваат во зависност од расположивата јавна површина, при што е неопходно исполнување на условот да не се наруши урбанистичка концепција на просторот и параметрите за непречено безбедно движење од сите корисници, односно непречено користење на околните објекти и простори за јавна намена, протокот на сообраќајот (пешачки, движење на лица хендикеп), пристап на амбулантно, противпожарно, полициско и комунално возило (возила на јавни служби).

2. Покриени и непокриени шанкови

Покриени и отворени шанкови се поставуваат на плоштад, во парк, на брег, покрај водни и рекреативни површини при што е неопходно исполнување на условот да не се наруши урбанистичка концепција на просторот.

Покриените и отворените шанкови не смеат трајно да се прицврстени за подлогата и мора да имаат приклучок на вода, електрична енергија и канализација.

Составен дел на локацијата на покриени и отворени шанкови може да биде и тераса со или без настрешница.

3. Продажба на билети за јавен превоз, весници, сувенири, цвеќиња, храна и сладолед

Површината на урбаната опрема во која ќе се врши продажба билети за јавен превоз, весници, сувенири, цвеќиња, храна и сладолед да не биде поголема од 6.0 м², а за продажба на цвеќе не поголема од 16.0 м².

4. Фонтани, чешми, клупи и корпи за отпадоци

Фонтани, чешми, клупи и корпи за отпадоци со и без пепелници се поставуваат на јавни површини, во зависност од бројноста и потребите на корисниците.

Клупите и корпите за отпадоци се дел од урбана опрема на општината и се поставуваат на поголема јавна пешачка површина, плоштад, поголеми пешачки патеки, на автобуски постојки од сите типови и на други локации согласно потребите на Општина Ресен.

5. Информативни паноа

Информативните паноа служат за јавна намена, за информирање на граѓаните (карта на градот, возен ред и сл.) и огласување за културно – уметнички, спортски и други манифестации.

Поставување на информативните паноа не смее да го попречува нормалното одвивање на сообраќајот.

Информативните паноа може да бидат слободностоечки, преносливи, прицврстени на објект сл.

6. Рекламни паноа

Рекламни паноа се поставуваат на пешачки и зелени површини во профилот на сообраќајниците, а во согласност со законот за безбедност на сообраќајот на патиштата и посебните акти на Општината.

7. Јавни санитарни јазли

Поставување на јавни санитарни јазли се врши на уредени површини, во близина на јавно зеленило, паркинг, оддалечени од влезови и излози на објекти. Истите не смеат да го попречуваат користењето на околните објекти и јавни површини.

Може да се типски објекти или да се изведени со посебен проект соодветен за избраната локација.

8. Телефонски говорници

Телефонски говорници, поштенски сандачиња, интернет пултови и банкомати можат да бидат слободностоечки или прикачени на сид и треба да се поставуваат на начин да можат да ги користат лица со посебни потреби.

9. Автобуски постојки

Поставување на автобуски постојки да биде во согласност со Законот за безбедност на сообраќајот на патиштата и Законот на јавните патишта.

При лоцирање на автобуски постојки потребно е да се обезбеди минимум слободен прооден простор пред нив од 2.5 м.

10. Детски игралишта

Детско игралиште може да се постави на изградено и неизградено градежно земјиште со проект за поставување на урбана опрема погодна за таа намена.

Детско игралиште може да се постави и во уредено зеленило, парк, покрај водена површина и покрај паркинг простор.

11. Пливачки објекти

Пливачки објекти може да се постават на изградено и неизградено градежно земјиште со проект за поставување на урбана опрема погодно за таа намена.

Пливачки објекти може да се постават и во уредено зеленило, парк и покрај водена површина.

12. Настрешници кои се поставуваат на јавна површина

Настрешница е лесен монтажен елемент кој се поставува на столбови кои не смеат трајно да бидат прицврстени за јавната површина.

13. Опрема во функција на туристички, културни и спортски настани

Урбана опрема во функција на туристички, културни и спортски настани може да се постави согласно посебни проекти, доколку такви се изготвени за јавни површини од посебен интерес за Општина Ресен.

14. Платформи за јавни манифестации на копно и водена површина

Платформите за јавни манифестации како и придружните објекти во функција на истите, се со висини и површини кои овозможуваат безбедност при нивното користење.

Платформите се поставуваат на изградено или неизградено градежно земјиште кое може да прими поголема група на граѓани, согласно стандардите на оваа одлука.

15. Типски објекти за обезбедување кои се во функција на дипломатско-конзуларните претставништва, на објектите на органите на државната управа и резиденцијални објекти.

Објектите да бидат од лесна конструкција, со унифициран изглед, усогласени со просторот на кој се поставуваат со површина не поголема од 4.0 м².

Објектите или групацијата на објекти мора да биде лоцирана на начин кој нема да го попречува слободното движење на пешаци, лица со инвалидитет и возила.

16. Паркинзи во функција на објектите на органите на државната управа и објекти на општината

Паркинзи во функција на објектите на органите на државната управа и резиденцијални објекти се поставуваат на градежно изградено земјиште со елементи кои лесно можат да се отстранат, кои не ја нарушуваат животната средина, со можност за поставување на ниска ограда до 0.8 м.

17. Опрема за спортско-рекреативни активности

Опрема за спортско-рекреативни активности може да се постави на изградено и неизградено градежно земјиште со проект за поставување на урбана опрема погодно за таа намена.

Опрема за спортско-рекреативни активности може да се постави и во уредено зеленило, парк и покрај водена површина“.

5.НАЧИН И УСЛОВИ ЗА ПОСТАВУВАЊЕ И ОДРЖУВАЊЕ НА УРБАНА ОПРЕМА

Урбана опрема се поставува на јавни површини кои претставуваат градежно изградено и уредено земјиште без притоа да се наруши основната намена на просторот и безбедноста на сообраќајот во согласност со Закон за градење и општинските акти за поставување на урбана опрема на подрачјето на Општина Ресен.

Согласно Правилникот за формата и содржината на одобрението за поставување на урбана опрема („Службен Весник на РМ“ бр. 36/10), Одобрението за поставување на урбана опрема се издава на образец во формат А4.

Точното позиционирање на урбаната опрема, го одредува овластен геодет.

Формата и содржината на одобрението и начинот на неговото издавање ги пропишува министерот кој раководи со органот на државната управа надлежен за вршење на работите од областа на управување со градежното земјиште.

Општина Ресен согласно Закон за градење води регистар на издадени одобренија за поставување и отстранување на урбаната опрема, а формата, содржината и начинот на водење на регистарот ги пропишува министерот кој раководи со органот на државната управа надлежен за вршење на работите од областа на управување со градежното земјиште.

Поставување урбана опрема на јавни површини, за чие одржување е надлежна Општина Ресен, се врши врз основа на одобрение за поставување на урбана опрема.

Времетраењето на одобрението за поставување на урбана опрема може да биде:

- дневно за време од 24 часа,
- краткотрајно, за период од 30 дена,
- сезонско, за период од 3-6 месеци и
- годишно, за период од 1 година.

Одобрението за поставување на урбана опрема се добива врз основа на поднесено барање (формулар) до Градоначалникот на Општина Ресен.

7. ПАНИРАНИ ПОВРШНИ ЗА ПОСТАВУВАЊЕ НА УРБАНА ОПРЕМА

- Поставување и опремување со спортски реквизити спортско рекреативен адреналински парк и зип лајн во туристичка и вилска населба Претор

8. ВРШЕЊЕ НАДЗОР

Вршењето надзор над поставувањето, задржувањето, дислокацијата и отстранувањето на урбаната опрема врши овластениот инспектор за градежништво и урбанизам согласно Закон за градење и други акти на Општина Ресен.

Доколку овластениот инспектор утврди дека субјектот кој врши дејност, поставува урбана опрема и/или користи простор пред деловната просторија без одобрението издава решение со кое ќе нареди отстранување урбаната опрема.

Доколку субјектот – корисникот во рок од 24 часа по добивањето на решението не ја отсрани урбаната опрема од просторот пред деловната просторија ќе се пристапи кон присилно извршување.

Ако корисникот на просторот преземе дејствија спротивни на одобрението со тоа што ќе постави платформа или друг вид на дејствие кое има карактер на градба, овластениот инспектор ќе постапи согласно овластувањето од Законот за градење.

Доколку овластениот инспектор утврди дека корисникот има одобрение и истиот не се придржува кон условите наведени во одобрението или на било кој начин го попречува нормалното движење на пешаци, функционирањето на соседните локали, домувањето и слично, составува записник и изрекува мерка опомена.

Доколку и по издавената опомена повторно овластениот инспектор констатира дека корисникот не се придржува на условите од одобрението, го известува Градоначалникот на општината со предлог одобрението да му биде одземено.

Доколку корисникот во рок од три дена по добивање на решението со кое се одзема одобрението не ја отсрани опремата и предметите од просторот, тоа ќе се стори по присилен пат.

На решението за одземање на одобрението субјектот има право на жалба до Државна комисија за одлучување во управната постапка и постапка од работни односи во втор степен.

Жалбата не го одлага извршувањето на решението.

9.ПРОЕДНИ И ЗАВРШНИ ОДРЕДБИ

Реализација на Програмата ја врши Градоначалникот на Општина Ресен во соработка со Секторот за урбанизам, комунални работи, локален економски развој и прекугранична соработка.

Оваа Програма влегува во сила со денот на објавување во Службен гласник на Општина Ресен.

Вкупно предвиден буџет за 2025 година: 1.500.000,00 денари

Програмата ќе биде финансирана од Буџетот на Општина Ресен во рамките на планираните средства за оваа Програма во Буџетот на Општина Ресен за 2025 година.

СОВЕТ НА ОПШТИНА РЕСЕН

Бр.08- 2414/4
13.12.2024 година
Ресен

Претседател
Ирена Стрезовска Кукуловска с.р

3.

Врз основа на член 50 став 1 точка 3 од Законот за локална самоуправа („Службен весник на РМ“ бр.5/02 и 202/24) а во врска со член 71 став 1 алинеа 3 од Статутот на Општина Ресен („Службен гласник на Општина Ресен“ бр.7/2010, 13/2013, 8/2015, 11/2015 и 10/2021) донесувам

ЗАКЛУЧОК

за објавување на Програма ЈД-Изградба и реконструкција на локалните патишта и улици во Општина Ресен за 2025 година.

Се објавува Програма ЈД-Изградба и реконструкција на локалните патишта и улици во Општина Ресен за 2025 година, што Советот на Општина Ресен ја донесе на седницата одржана на 13.12.2024 година.

Бр.09-2502/3
19.12.2024 година
Р е с е н

Градоначалник
Јован Тозиевски с.р

Врз основа на чл. 14 став(4) од Законот за јавните патишта („Сл. Весник на Р.М“ бр.52/09, 114/09, 124/10, 23/11, 53/11, 44/12, 168/12, 163/13, 187/13,39/14, 42/14, 166/14, 44/15, 116/15, 150/15, 31/16, 71/16, 163/16 и „Службен весник на Република Северна Македонија“ бр. 174/21), член 7 ст. (1) од Законот за комуналните дејности („Службен Весник на Р.М“ бр. 163/13, 42/14, 44/15, 147/15, 31/16, 64/18 и „Службен весник на Република Северна Македонија“ бр. 302/20), чл. 36 ст. (1), точка 15 од Законот за локална самоуправа („Сл. Весник на Р.М“ бр. 05/02), чл.23 точка 11 од Статутот на Општина Ресен („Сл. Гласник на Општина Ресен“ бр.7/10,13/13,8/15,11/15,1/16), Советот на Општина Ресен на седница одржана на ден 13.12.2024 година ја донесе следната

ПРОГРАМА

**ЈД - За изградба и реконструкција на локалните патишта и улици
за 2025 година**

Вовед

Изградбата и одржувањето на локалните патишта и улици е законска обврска која Општината во целост треба да ја исполни. Одржувањето на постојната патна инфраструктура опфаќа делумна и целосна реконструкција.

Општина Ресен континуирано ја следи состојбата со патиштата и улиците и врз основа на увидот што го има, превзема соодветни мерки. Покрај реконструкција на постојната патна мрежа се гради и нова патна инфраструктура со цел задоволување на потребите на населението во градот Ресен и селата во Општина Ресен.

1. Асфалтирање на локални улици и патишта

1.1 Планирани активности за изградба и одржување на локалните патишта и улици во 2025 година во град Ресен :

- **Ул. „Наум Веслиевски”**
*реконструкција во должина од 694,90 метри
вредност: 9.070.323,00 денари*
- **Ул. „Кузман Јосифовски”**
*реконструкција во должина од 972 метри
вредност: 18.566.768,00 денари*
- **Ул. „Кочо Рацин” крак 1 и крак 2 од ул. „Кочо Рацин”**
*реконструкција во вкупна должина од 1.250,53 метри
вредност: 24.595.577,91 денари*
- **Ул. „Мите Трајчевски”**
*реконструкција во должина од 280 метри
вредност: 1.773.659,00 денари*
- **Крак на ул. „11 Ти Октомври”**
*Реконструкција во должина од 165 метри
Вредност 1.351.000,00 денари*
- **Крак 1 и крак 2 на ул. „Славејко Арсов”**
*Изградба во должина од 300 метри
Вредност 2.850.000,00 денари*
- **Ул. „11 ти Септември”**
*Реконструкција во должина од 230 метри
Вредност 5.319.345,00 денари*
- **Ул. „29 ти ноември”**
*Реконструкција во должина од 600 метри
Вредност 8.750.000,00 денари
Изградба на крак на ул. „ 29-ти Ноември” во должина од 150 метри
Вредност 1.250.000,00 денари*
- **Ул. „Никола Карев”**
*Реконструкција во должина од 150 метри
Вредност 1.300.000,00 денари*
- **Ул. „Иво Лола Рибар”**
*Реконструкција во должина од 250 метри
Вредност 6.935.352,00 денари*
- **Ул. „Корчуланска”**
*Реконструкција во должина од 280 метри
Вредност 7.250.000,00 денари*
- **Ул. „29 ти ноември” и ул. „Димитар Влахов”**

Реконструкција на дел од улици во индустриската зона ПРЕСПА
ТЕКС во должина од 500 метри
Вредност 4.250.000,00 денари

- **Ул. „Мирче Ацев“**
Изградба на дел ул. Миче Ацев во должина од 250 метри
Вредност 1.650.000,00 денари
- **Крак 1 и крак 2 на ул. „Јосив Јосифовски“**
Изградба во должина од 315 метри
Вредност: 2.950.000,00 денари

1.2 Локални патишта

- Од Регионален пат Р 1307 до село Перово, во должина од 1.200 метри
Вредност 6.480.000 денари
- Од „Нова Слога“ (29 Ти Ноември) до мост за с.Болно и с.Евла, во должина од 1.200 метри
Вредност од 6.480.000 денари
- Дел од Лок. Пат, Ресен – с.Златари (од Жив.фарма до депонија) во должина од 1.450 метри
Вредност од 13.800.000,00 денари
- Од спој со Регионален пат Р1307 до с.Г.Дупени, во должина од 2.800 метри
Вредност од 15.120.000,00 ден
- Од спој со Регионален пат Р1307 до с.Прељубје, во должина од 2.310 метри
Вредност од 12.474.000,00 ден
- Од спој со Регионален Пат Р1308 до с.Сопотско, во должина од 2.910 метри
Вредност од 15.714.000,00 денари
- Од спој со Регионален Пат Р1308 до с.Наколец, во должина од 860 метри
Вредност од 4.642.679,00 денари

1.3 Планирани градежни активности за изградба и одржување на улици и патишта во селата на територија на општина Ресен:

- **с. Асамати**
Изградба и реконструкција во должина од 200 метри
Вредност: 1.800.000,00 денари
- **с. Крани**
Изградба и реконструкција во должина од 350 метри
Вредност: 1.850.000,00 денари
- **с. Арвати**
Изградба во должина од 600 метри (од цркваСв. Богородица до село и од мостот до Св.Илија)
Вредност: 3.300.000,00 денари

- Изградба на во должина од 100 метри (од Цамијата до асфалтираниот што води до Арвати)
Вредност: 850.000,00 денари
- **с. Брајчино**
Изградба во должина од 150 метри(од село до црква Св.Петка)
Вредност: 850.000,00 денари
  - **с. Подмочани**
Изградба во должина од 300 метри
Вредност: 2.750.000,00 денари
  - **с. Царев Двор**
Реконструкција во должина од 300 метри
Вредност: 2.250.000,00 денари
  - **с. Езерени**
Изградба во должина од 800 метри
Вредност: 5.000.000,00 денари
  - **с. Избишта**
Изградба во должина од 250 метри
Вредност: 1.383.750,00 денари
  - **с. Горна Бела Црква**
Изградба во должина од 250 метри
Вредност: 2.000.000,00 денари
  - **с. Грнчари**
Изградба во должина од 420 метри
Вредност: 3.268.000,00 денари
  - **с. Сопотско**
Изградба во должина од 350 метри
Вредност: 3.100.000,00 денари
  - **с. Долно Перово**
Изградба во должина од 450 метри крак 1
Вредност: 3.500.000,00 денари
Изградба во должина од 250 метри крак 2
Вредност: 2.000.000,00 денари
  - **с. Штрбово**
Изградба во должина од 300 метри
Вредност: 2.750.000,00 денари
  - **с. Горно Перово**
Изградба во должина од 150 метри крак 2
Вредност: 1.250.000,00 денари
  - **с. Долна Бела Црква**
Изградба во должина од 450 метри
Вредност: 2.000.000,00 денари
  - **с. Стење**
Изградба во должина од 500 метри
Вредност: 3.750.000,00 денари
  - **с. Евла**
Изградба во должина од 250 метри
Вредност: 2.000.000,00 денари
  - **с. Болно**
Изградба во должина од 350 метри
Вредност: 2.750.000,00 денари
  - **с. Крушје**

- Изградба во должина од 1000 метри*
Вредност: 6.000.000,00 денари
- **с. Љубојно**
Изградба во должина од 250 метри
Вредност: 2.000.000,00 денари
- **с. Рајца**
Изградба во должина од 300 метри
Вредност: 2.500.000,00 денари
- **с. Курбиново**
Изградба во должина од 300 метри
Вредност: 3.100.000,00 денари
- **с. Претор**
Изградба во должина од 250 метри
Вредност: 2.500.000,00 денари
- **с. Брајчино**
Изградба во должина од 200 метри
Вредност: 1.750.000,00 денари

2. Санирање на ударни дупки

Активноста опфаќа санирање на ударни дупки на територија на општина Ресен (локални улици и патишта во Градот и селата) по претходно утврдени приоритети според степенот на оштетеност и френквентност на улиците каде има оштетувања. Планирано санирање во површина од 1800 м2.

Вредност: 2.160.000,00 денари.

3. Изградба и реконструкција на плоштади, тротоари и пешачки патеки

- Реконструкција на плоштад „Цар Самоил“, општина Ресен
Вредност: 35.500.000,00 денари
- Целосна реконструкција на пешачка улица „ Гоце Делчев “,
општина Ресен
Вредност: 6.600.000,00 денари
- Пешачка патека на ул. „Јосиф Јосифовски“, општина Ресен во должина од 445 метри и ширина од 1(еден) до 2(два) метри.
Вредност: 812.125, 30 денари.
- Изградба и реконструкција на пешачките патеки во гратскиот пазар општина Ресен
Вредност: 750.000,00 денари.
- пешачките патеки, тротоари на Ул. „Наум Веслиевски“, Ул. „Иво Лола Рибар“ и Ул. „Корчуланска“ се составен дел на проектите за реконструкција на улиците од точка 1.1

- Изградба на велосипедско пешачка патека во туристичка населба **Претор, општина Ресен** (од влез на Т.Н. Претор до постојната патека со должина од 1400 и ширина од 6.40 метри)
Вредност: 22.750.000,00 денари.
- Изградба на велосипедско пешачка патека во **с.Стење, општина Ресен** (од влез на с.Стење до постојната патека со должина од 1200 и ширина од 6.40 метри)
Вредност: 19.500.000,00 денари.

4.Реализација

За извршување на програмата задолжен е градоначалникот на општина Ресен и истата ќе се реализира согласно утврдените приоритети и расположливите средства.

Извори на приходи за реализација:

- Јавно претпријатие за државни патишта
- Биро за регионален развој
- Агенција за финансиска подршка во земјоделството и руралниот развој
- Буџет на општина Ресен
- Влада на Република Северна Македонија
- Донатори

Вкупната сума за реализација на Програмата за изградба и реконструкција на локалните патишта и улици за 2025 год. изнесува 326.084.453,91 денари и истата ќе се реализира согласно расположливите средства од Буџетот на општина Ресен.

5.Завршни одредби

Програмата влегува во сила наредниот ден од денот на објавување во „Сл.Гласник на општина Ресен“.

СОВЕТ НА ОПШТИНА РЕСЕН

Бр. 08- 2414/5
13.12.2024 год
Ресен

Претседател
Ирена Стрезовска Кукуловска с.р

4.

Врз основа на член 50 став 1 точка 3 од Законот за локална самоуправа („Службен весник на РМ“ бр.5/02 и 202/24) а во врска со член 71 став 1 алинеа 3 од Статутот на Општина Ресен („Службен гласник на Општина Ресен“ бр.7/2010, 13/2013, 8/2015, 11/2015 и 10/2021) донесувам

ЗАКЛУЧОК

за објавување на Програма ФА-уредување на градежно земјиште на подрачјето на Општина Ресен за 2025 година

Се објавува Програма ФА-уредување на градежно земјиште на подрачјето на Општина Ресен за 2025 година, што Советот на Општина Ресен ја донесе на седницата одржана на 13.12.2024 година.

Бр.09-2502/4
19.12.2024 година
Р е с е н

Градоначалник
Јован Тозиевски с.р

Врз основа на чл.95, ст.(1) и ст.(5) од Законот за градежно земјиште („Службен весник на Република Македонија“ бр. 15/15, 98/15, 193/15, 226/15, 31/16, 142/16 и 190/16 и „Службен весник на Република Северна Македонија“ бр. 275/19), член 22 ст.(1) точка 1 од Законот за локална самоуправа („Сл. Весник на Р.М“ бр. 5/02), чл. 23, ст.(1) точка 9 од Статутот на Општина Ресен („Сл. Гласник на Општина Ресен“ бр. 7/10,13/13,8/15,11/15 и 10/21), Советот на Општина Ресен, на седница одржана на ден 13.12. 2024 година, ја донесе следната

ПРОГРАМА

ФА-уредување на градежното земјиште на подрачјето на Општина Ресен за 2025 година

Вовед

Програмата за уредување на градежното земјиште за 2025 година изработена од Секторот за урбанизам, комунални работи, лер и прекугранична соработка ги одредува насоките за решавање на комуналните проблеми со кои се соочуваат нашите граѓани, притоа обезбедувајќи основни услови за развој и зголемување на квалитетот на живот.

Програмата го прикажува континуираниот развој на Општина Ресен и зголемените инвестициските активности на општината во наредната година.

Уредувањето на градежното земјиште опфаќа изградба на објекти од комунална инфраструктура, заради обезбедување на напречен пристап до градежната парцела предвидена со урбанистичко планската документација како и сите пропратни елементи како водоснабдување, канализација и други инсталации со приклучоци до градежната парцела.

Со оваа програма се уредува:

1. Просторот кој е предмет на уредување
2. Обемот на работите за подготвување и расчистување на градежното земјиште
3. Извори на финансирање

4. Планирани расходи
5. Динамика на извршување
6. Преодни и завршни одредби

1.ПРОСТОРОТ КОЈ Е ПРЕДМЕТ НА УРЕДУВАЊЕ

Уредување на градежно земјиште во смисла на Законот за градежно земјиште („Службен весник на Република Македонија“ бр. 15/15, 98/15, 193/15, 226/15, 31/16, 142/16 и 190/16 и „Службен весник на Република Северна Македонија“ бр. 275/19) е изградба на објекти на комунална инфраструктура, заради обезбедување на непречен пристап до градежната парцела од јавен пат, изградба на водоводна мрежа, изградба на фекална и атмосферска канализација и друга инсталација со приклучоци до градежната парцела.

2. ОБЕМОТ НА РАБОТИТЕ ЗА ПОДГОТВУВАЊЕ И РАСЧИСТУВАЊЕ НА ГРАДЕЖНОТО ЗЕМЈИШТЕ

Под обем на работите за подготвување и расчистување на градежното земјиште се подразбира:

- I. Подготвителни работи
Под подготвителни работи се подразбира:
  - Изготвување урбанистичко планска документација
  - Обезбедување на проектна документација за инфраструктура
  - Регулмирање на имотно-правните односи
  - Извршување на основни гео – механички испитувања на градежните парцели каде ќе се градат објектите од комунална инфраструктура
  - Изградба на инфраструктура
- II. Расчистување на градежното земјиште
Расчистување на градежното земјиште на градежните парцели се врши со цел опремување на градежната парцела со објекти од комунална инфраструктура.
Под расчистување на градежното земјиште се смета на градежната парцела се смета:
  - Отстранување, преместување на постојните комунални објекти и инсталации што сметаат при изградба и користење на нова градба
  - Рушење на објекти и пренесување на шутот од урнатите објекти до депонија
  - Асациони работи (израмнување на земјиштето, насипување, одводнување, осигурување од лизгање, расчистување на земјиштето од отпад, растенија и други асациони зафати)
  - Решавање на станбените прашања на сопствениците кои живеат или вршат дејност во објектите кои се уриваат, селидба на сопствениците со пренесување на покуќнината и опремата.

3. ИЗВОРИ НА ФИНАНСИРАЊЕ НА ПРОГРАМАТА

- Надоместок за уредување на градежното земјиште
- Изворни приходи на Општина Ресен
- Средства од Министерството за транспорт
- Средства од Министерството за финансии (Светска банка)
- Средства од АФПЗРРМ

- Биро за регионален развој
- Влада на Република Северна Македонија

4. ПЛАНИРАНИ РАСХОДИ

	ОПИС	Износ во МКД
Ф10	Урбанистичко планирање	20.281.480,00
Ф20	Уредување на градежно земјиште	4.500.000,00
1.	Експропријација на градежно земјиште	3.000.000,00
2.	Надзор над изведбата на градежни работи	1.000.000,00
3	Геодетски услуги	500.000,00
ФАО	Уредување на градежно земјиште (капитални трошоци)	3,500,000,00
1.	Изработка на проектна документација за инфраструктура и проекти за градба	3,500,000,00
Ј	Комунални дејности	459.479.036,45
ЈОО	Одржување на урбана опрема	1.500.000,00
ЈГО	Изградба на системи за водоснабдување	63.634.035,94
ЈИО	Изградба на системи за одводнување и прочистување на отпадните води	392.345.000,51
1.	Изградба на фекални канализации и во градот по Програма	33.669.739,49
2.	Изградба на фекални канализации и пречистителни станици во селски и туристички населби по Програма	358.675.261,02
3.	Зимска служба по програма	2.000.000,00
ЈЗО	Јавно осветлување	
ГДО	Енергетска ефикасност на објекти во надлежност на Општина Ресен	24.350.000,00 (2024 – 2026)
Ј40	Јавна Чистота	5.000.000,00
1.	Одржување на јавна чистота по програма	5.000.000,00
ЈДО	Изградба, реконструкција, одржување и заштита на локалните патишта и улици	326.084.453,91
1.	По програма	326.084.453,91
ЈЕ	Изградба и одржување на сообраќајна сигнализација	1.470.000,00
1.	По програма	1.470.000,00
ВКУПНО		839.694.970,35

5. ДИНАМИКА НА ИЗВРШУВАЊЕ НА ПРОГРАМАТА

Динамиката на извршувањето ќе зависи од створените правни и технички услови, како и од приливот на средствата од надоместокот за уредување на градежното земјиште и другите средства во Буџетот на Општина Ресен.

Опремувањето на земјиштето се врши по добивање на Одобрението за градење за објектите од комуналната инфраструктура.

6.ПРЕОДНИ И ЗАВРШНИ ОДРЕДБИ

За спроведување на програмата надлежен е Градоначалникот на Општина Ресен.

Градоначалникот на Општина Ресен е должен, за прераспоредување на средствата на работите од една во друга позиција во износ до 5% да го информира Советот на Општина Ресен, а за поголемо прераспоредување средства, одлука мора да донесе Советот на Општина Ресен.

Оваа програма влегува во сила наредниот ден од објавување во Службен Гласник на Општина Ресен.

Програмата ќе биде реализирана согласно расположливите средства од Буџетот на Општина Ресен за 2025 година.

СОВЕТ НА ОПШТИНА РЕСЕН

Бр.08- 2414/6
13.12.2024 година
Ресен

Претседател
Ирена Стрезовска Кукуловска с.р

5.

Врз основа на член 50 став 1 точка 3 од Законот за локална самоуправа („Службен весник на РМ“ бр.5/02 и 202/24) а во врска со член 71 став 1 алинеа 3 од Статутот на Општина Ресен („Службен гласник на Општина Ресен“ бр.7/2010, 13/2013, 8/2015, 11/2015 и 10/2021) донесувам

ЗАКЛУЧОК

за објавување на Програма за еколошка едукација за 2025 година

Се објавува Програма за еколошка едукација за 2025 година, што Советот на Општина Ресен ја донесе на седницата одржана на 13.12.2024 година.

Бр.09-2502/5
19.12.2024 година
Р е с е н

Градоначалник
Јован Тозијевски с.р

Врз основа на член 36 став (1) точка 15 од Законот за локална самоуправа (“Службен весник на Република Македонија,, број 5/02 и “Службен весник на Република Северна Македонија,, број 202/24) и член 23 став (1) точка 8 од Статутот на Општина Ресен (“Службен гласник на Општина Ресен,, број 7/10, 13/13, 8/15, 11/15 и 10/21), Советот на Општина Ресен на седница одржана на ден 13.12.2024 година, донесе

ПРОГРАМА За ЕКОЛОШКА ЕДУКАЦИЈА за 2025 година

I Вовед

Во денешниот свет, каде што влијанијата од климатските промени и дегредацијата на животната средина стануваат се поочигледни, постои итна потреба да се поттикне одржлив мачин на размислување кај поединците од сите возрасти. Програмите за едукација во животната средина играат клучна улога во креирањето на оваа еко-свесна иднина, опремувајќи ги учесниците со знаење, вештини, вредности и ставови неопходни за разбирање и ценење на природниот свет. Едукација како процес не се ограничува само на формални институции како училишта и универзитети, туку е повеќе динамично поле кое опфаќа различни пристапи. На пример, вклучува интерактивни начини кои ја вклучуваат заедницата, можност за искусвено учење и иновативни дигитални платформи кои го прошируваат досегот на еколошките пораки. Клучот е да се создава инклузивен и информиран пристап кон управувањето со животната средина.

Прво едукација, потоа еколошка свест

Вообичаено е термините *еколошка едукација* и *еколошка свест* да се користат како синоним. Тука не станува збор само за семантика, туку станува збор за поинаков дел од дискурст во нашето општество. Едноставната дефиниција за тоа што претставува *едукацијата за животната средина* е дека таа претставува образовен процес во кој луѓето учат за природата и за еколошките прашања. Но кога станува збор за *еколошката свест* за неа можеме да кажеме дека претставува разбирање на вредноста на животната средина во целина и подготвеноста на поединци, социјални групи и организации, активно да се вклучат во нејзина заштита.

Еколошката едукација мора да биде на прво место. Образованието во вистинското значење на тој збор – метод преку кој учиме за природата, биосферата, животните, растенијата, глобалните еколошки предизвици како што се климатските промени, загадувањето на водите и воздухот, губењето на биодиверзитетот и одржливото користење на природните ресурси. Исто така, се разгледуваат и локалните проблеми, како што се загадувањето на специфични региони или заштита на локалните екосистеми. Таа не се задоволува само со идентификување на проблемите, исто така нуди конкретни решенија, како што се намалување на отпадот, рециклирање, користење на обновливи извори на енергија, одржливо земјоделство и заштита на природните ресурси. Еден од

најважните концепти во еколошката едукација е одржливиот развој – концепт кој ги поврзува економскиот напредок, социјалната благосостојба и заштитата на животната средина. *Одржливиот развој* се фокусира на задоволување на потребите на денешните генерации без да се загрози можноста за задоволување на потребите на идните генерации. Еколошката едукација има за цел да ги поттикне луѓето да преземат акција за подобрување на животната средина.

Еколошкото образование е процес кој има за цел да ја зголеми свеста за животната средина и да ги поттикне луѓето да размислуваат критички и да преземат акции за заштита на природата, еколошките проблеми и важноста за заштита на животната средина. Овој вид на образование го поставува акцентот за развој на свест и знаење за тоа како човечките активности влијаат на природата и како можат да се применат одржливи практики за зачувување на планетата. Тоа не се сведува само на учење за еколошките проблеми, туку и на развивање на вештини и ставови кои ќе овозможат одржливи промени во начинот на живот.

Подигнување на свеста за животната средина е клучен процес во образованието и активизмот за заштита на природата. Тоа подразбира континуирано информирање и едукација на поединци и заедници за значењето на животната средина, за тоа како човечките активности влијаат на природата, и за начините на кои секој човек може да придонесе за нејзина заштита и одржување.

Развивањето за критичко размислување го поттикнува анализирањето на влијанието на нашите одлуки и активности врз животната средина и нуди решенија за одржлив живот. Охрабрување за одржливите практики се начини кои се учат за намалување на отпадот, користење на обновливи извори на енергија, рециклирање, штедење на водата и други еколошки навика. Развивање на еколошка одговорност промовира лична и колективна одговорност за зачувување на природните ресурси и животната средина за идните генерации. Применувањето на знаењата во секојдневниот живот, едукацијата не само што ги информира луѓето, туку ги мотивира да ги применат научените принципи во своето секојдневие, на пример, преку избор на еколошки производи, користење на јавен превоз или садење дрвја. Еколошкото образование е важно за сите возрасти бидејќи глобалните еколошки предизвици се поврзани со секој аспект од нашите животи. Ова образование се спроведува во рамки на формални образовни институции кое вклучува еколошки теми во наставните програми на училиштата и универзитетите, како и специјализирани курсеви за екологија и одржлив развој. Неформално образование преку организирање на едукативни активности, работилници, еко-кампањи, еко-иницијативи и едукативни програми излети во природа и други практични искуства што ги вклучуваат учесниците во решавањето на конкретни еколошки проблеми. Интерактивно учење преку игри, квизови, изложби, проекти и друг вид учење преку практично искуство кои помагаат за подобро разбирање на еколошките концепти.

Еко едукацијата е неопходна за изградба на одговорни, свесни и активни граѓани кои разбираат колку е важен е балансот на природата за благосостојбата на сите живи организми на Земјата. Таа има клучна улога во

создавање на одржливи општества, поттикнување на еколошка свест и обезбедување на здрава и сигурна иднина за сите живи суштества на планетата. Тоа овозможува формирање на нови генерации кои ќе преземат одговорност за својата иднина и ќе се борат за иднина во која животната средина ќе биде во фокус на сите политики и акции.

Токму поради комплексната природа на активностите во областа на *еколошката едукација*, оваа Програма претставува флексибилен документ кој континуирано ќе се развива врз основа на понатамошните искуства.

Оваа Програма е наменета да го доближи Преспанскиот регион со неговите заштитени подрачја поблиску до јавноста и локалното население. Со користење на модерни алатки за информирање и едуцирање. Програмата ќе води до поефикасно информирање на јавноста за важноста и значењето на подрачјето, ќе ги промовира неговите биолошки, геолошки и екосистемски вредности, ќе служи и како место каде јавноста ќе учи за значењето на заштитените подрачја и концептот за одржлив развој.

Со оваа Програма ќе се поставуваат нови стандарди за информирање на јавноста за заштитените подрачја, како и нивно исползување за образовни и научноистражувачка цели.

II Цели на Еколошка едукација

Целите на еколошката едукација се насочени кон развој на свесни, одговорни и активни поединци и заедници кои ќе ги разберат еколошките процеси и ќе се вклучат во активности за заштита на животната средина. Тие имаат за цел да обезбедат глобални и локални решенија за еколошките проблеми и да промовираат одржливи практики во секој аспект од животот. Главни цели на еколошката едукација:

1. Подигнување на свеста за животната средина Целта е да се зголеми свеста за важноста на животната средина и глобалните еколошки проблеми како што се климатските промени, загадувањето, губењето на биодиверзитетот и одржливото користење на природните ресурси. Едукацијата помага луѓето да го разберат влијанието на нивните активности врз природата и да развијат позитивни ставови за нејзино зачувување.

2. Развивање на еколошки ставови и вредности Една од главните цели е да се создадат еколошки свесни и одговорни граѓани кои ги ценат природата и ресурсите, и кои се подготвени да преземат мерки за нивно зачувување. Ова вклучува развивање на вредности како што се почитување на животната средина, одржливост, енергетска ефикасност, одговорност, солидарност и внимание.

3. Развивање на вештини за практична еколошка акција Ова вклучува стекнување на вештини како рециклирање, заштеда на вода и енергија, користење на обновливи извори на енергија и други одржливи практики.

4. Применување на одржливи практики Една од целите е да се развијат и промовираат практики кои ги намалуваат негативните влијанија врз животната

средина. Ова вклучува рециклирање, штедење на ресурси (вода, енергија), користење на обновливи извори на енергија, и усвојување на одржливи земјоделски и индустриски практики.

5. Активирање на поединци и заедници за акција Еколошката едукација не се задоволува само со пренос на знаење, туку ја охрабрува активноста и учеството на поединците и заедниците во еколошките проекти и иницијативи. Ова може да вклучува учество во кампањи за чистење на природата, садење дрвја, и други активности што директно допринесуваат за заштита на животната средина.

6. Развој на вештини за решавање на еколошките проблеми Целта е да се обучат поединците и заедниците да ги препознаваат еколошките проблеми и да развијат решенија кои се засновани на научни принципи и одржливи практики. Тоа вклучува вештини за управување со отпад, заштита на природните ресурси, и користење на одржливи технологии.

7. Интеграција на еколошките принципи во сите области на општествениот живот Еколошката едукација треба да се интегрира не само во образовните институции, туку и во бизнисот, политиката, медиумите и други сектори. Ова значи промовирање на зелени политики, еколошки одговорни бизнис модели и јавни програми кои ги поддржуваат одржливите практики.

Целта на еколошката едукација е да го подготви општеството да се соочи со еколошките предизвици преку знаење, свест и активности кои ќе водат кон долгорочни промени во начинот на живот и управување со природните ресурси. Развиената еколошка свест и активност се основа за создавање на одржливи и зелени општества, што е неопходно за заштита на животната средина и благосостојбата на идните генерации.

III Мерки и активности

Мерките и активностите за еко едукација се основни алатки за подигање на свеста и промоција на одговорни навики што помагаат во заштита на животната средина. Овие мерки и активности се фокусирани на образованието на луѓето за природата, еколошките проблеми и одржливите практики, а нивната цел е да се создадат свесни и активни граѓани кои ќе се грижат за животната средина.

Мерките за еко едукација се различни активности и стратегии што имаат за цел да ги подигнат свеста, знаењето и вештините на поединците и заедниците за важноста на животната средина и одржливиот развој. Овие мерки се од суштинско значење за промена на навиките на луѓето и воведување на еколошки одговорни практики во секојдневниот живот.

1. Интегрирање на еко едукацијата во образовниот систем Воведување на еколошки теми во наставните програми во основните и средните училишта, со цел учениците да развијат еколошка свест и да учат за проблемите и решенијата на глобалните и локалните еколошки предизвици. Еко-образовни програми во училиштата и на универзитетите, како што се зелени училишта и зелени универзитети, кои ги вклучуваат студентите и учениците во практични активности за заштита на животната средина.

2. Поддршка за зелени иницијативи на локално ниво Поддршка на локалните заедници да развиваат еколошки проекти за заштита на природата, како што се еколошки паркови, урбано зеленило, и други иницијативи кои ја подобруваат животната средина. Образование за зелени технологии и енергетска ефикасност, вклучувајќи обука за користење на обновливи извори на енергија, енергетска ефикасност и рециклирање.

3. Информативни кампањи и јавни настани Организирање на јавни кампањи за подигнување на свеста за глобалните и локалните еколошки проблеми (на пример, климатски промени, загадување, заштита на водните ресурси, водоснабдување, заштита на подземните води, заштита на почвата итн). Поддршка на медиумите во промовирање на еколошки теми преку ТВ и радио емисии, интернет страници, публикации и реклами.

4. Поттикнување на одржливи практики и намалување на отпад Развивање на програми за еколошко одговорни навики кај граѓаните, како што се програми за рециклирање, намалување на пластичниот отпад, намалување на потрошувачката на вода и енергија. Промоција на концепти како „циркуларна економија“, каде што производите се рециклираат и повторно користат, а не се фрлаат како отпад.

5. Програми за промоција на зелени згради и инфраструктура Поддршка за градење на зелени згради, употреба на обновливи извори на енергија, и подобрување на енергетската ефикасност во урбаните простори. Поттикнување на локалните власти и приватниот сектор да инвестираат во еколошки одржливи инфраструктури, како што се велосипедски патеки, јавен транспорт и зелени јавни простори.

Активности за еко едукација се сите активности и програми што имаат за цел да го зголемат знаењето, свеста и вештините на луѓето за животната средина и одржливото користење на природните ресурси. Овие активности не само што го едуцираат населението, туку ги поттикнуваат да преземат и активни чекори за заштита на природата.

1. Работилници за еколошко образование Работилници за рециклирање и отпад: Обучување на ученици, студенти и граѓани за правилно селектирање и рециклирање на отпадот. Работилници за зелени технологии и обновливи извори на енергија: Обучување на учесниците за користење на сончеви панели, ветровни турбини и други технологии за одржлива енергија. Практични работилници за одржлив земјоделие: Поттикнување на органски земјоделци да применуваат еколошки пријателски методи во земјоделството.

2. Еко-настани и кампањи Денови на животната средина: Организирање на годишни еко-настани или денови на животната средина, кои вклучуваат активности како садење дрвја, чистење на јавни простори или образовни настани за климатски промени. Зелени пазари и изложби: Промовирање на еко-продукти преку зелени пазари, каде производителите можат да презентираат органски и еколошки производи. Кампањи за заштита на водата и енергијата: Организирање на кампањи кои ќе ги едуцираат луѓето за тоа како да ја штедат водата и енергијата во секојдневниот живот.

3. Едукација преку медиуми и дигитални алатки Социјални медиуми: Користење на платформи како Instagram, Facebook и YouTube за подигнување на свеста за животната средина, споделување на образовни видеа, инфографики и кампањи. Едукативни видеа и апликации: Развивање на видеа и апликации кои ќе им помогнат на луѓето да учат за животната средина и еколошките проблеми. На пример, апликации кои нудат информации за рециклирање или како да направат енергетски ефикасни избори.

4. Експериментални активности Садење дрвја и зелени површини: Организирање на заеднички активности за садење дрвја или изградба на урбани градини, што не само што ја подобрува животната средина, туку ја поттикнува и заедницата да учествува. Еко-излети и теренски работи: Организирање на излети во природата, еко-туризам и теренски активности за да се добие директно искуство со природата преку разни игри што може да има големо влијание на свеста за еколошките проблеми.

5. Еко-образовни изложби и презентации Изложби на еко-продукти и иновации: Презентации и изложби кои покажуваат зелени технологии, производи од рециклиран материјал и одржливи решенија за индустријата. Интерактивни изложби: Креирање на интерактивни изложби кои на забавен начин ги едуцираат децата и младите за природата и еколошките предизвици.

Мерките и активностите за еко едукација се клучни за развој на свеста и знаењето за животната средина. Комбинацијата на образовни програми, кампањи, работилници и практични активности го поттикнуваат еколошки одговорното однесување и го промовираат одржливиот развој. Со овие активности, се создаваат услови за долгорочна заштита на животната средина и подобрување на квалитетот на животот.

IV Еко денови

Еко денови се специјално организирани настани или активности кои имаат за цел да подигнат свест за еколошките проблеми и да поттикнат учесниците на одржливи и еколошки одговорни навики. Тие се одржуваат на локално, регионално или национално ниво, а често се поврзани со значајни еколошки датуми. Основната цел е да се зголеми јавната свест за важноста на заштита на животната средина и одржливото управување со природните ресурси. Организирање на едукативни активности и предавања кои се фокусираат на актуелни еколошки проблеми, како што се климатските промени, загадувањето, биоразноликоста и одржливото земјоделство. Поттикнување на учесниците да започнат или да поддржат иницијативи за зачувување на природата, како што се рециклирање, садење дрвја и користење обновливи извори на енергија. Промовирање на иновации во областа на обновливата енергија, зелени технологии и еколошки одговорно градење.

1. Светски ден за заштита на животната средина
2. Светски ден на мочуришни подрачја
3. Светски ден за одржување на енергијата
4. Светски ден за енергетска ефикасност
5. Светски ден на рециклирање
6. Светски ден на ластовички

7. Ден на пролетта
8. Светски ден за заштита на водите
9. Ден на планетата земја
10. Светски ден на сонцето
11. Меѓународен ден на птици
12. Меѓународен ден за заштита на биодиверзитетот
13. Меѓународен ден без автомобили
14. Светски ден на живеалиштата
15. Меѓународен ден за Е-отпад
16. Ден на климатски промени
17. Значење на почвата за добра земјоделска пракса
18. Ден на пожарникарите
19. Генералка викенд

Еко деновите се значајна платформа за активно учество на граѓаните во зачувување на животната средина. Тие ја поттикнуваат свеста за глобалните еколошки проблеми и обезбедуваат конкретни решенија за намалување на негативното влијание на човековата активност врз природата. Одржувањето на еко денови има долгорочно влијание на промена на ставовите и однесувањето на луѓето кон природата.

V Индикатори

Индикаторите за еко едукација се клучни алатки за мерење на ефективностa и успехот на еколошките образовни активности. Тие помагаат да се оцени дали едукацијата има реално влијание на свеста, ставовите и однесувањето на поединци, групи или заедници, во однос на животната средина. Овие индикатори можат да се применат на различни нивоа – од училишта и локални заедници до национални или глобални иницијативи.

Клучни индикатори за еко едукација

1. Ниво на свест за животната средина

- *Процент на учесници кои ги познаваат основните еколошки проблеми:* проценување и мерење колку луѓе се информирани за проблемите со климатските промени, загадувањето, биодиверзитетот и одржливото користење на природни ресурси.
- *Знаење за заштита на животната средина:* Оценување на знаењата кај поединци или заедници за заштита на природата, рециклирање, штедење на вода и енергија и други еколошки теми.

2. Применување на еколошки практики

- *Процент на домаќинства и компании кои практикуваат рециклирање:* Колку луѓе активно рециклираат и користат еколошки пријателски производи.
- *Намалување на отпадот:* Индикатор кој ја мери ефективностa на програмите за намалување на отпадот (на пример, намалување на пластичниот отпад).
- *Употреба на обновливи извори на енергија:* Степенот на користење на сончева, ветрова или други обновливи извори на енергија кај домаќинствата и институциите.

3. Промена на ставовите и ставови кон животната средина

- *Промена на ставови во однос на еколошките прашања:* Мерење на степенот на промена на свеста и ставовите на учесниците во едукативни програми за животната средина.
- *Спремност за преземање на акции:* Процент на луѓе кои по учеството во едукација започнуваат да преземаат лични или колективни акции за заштита на природата (на пр. намалување на потрошувачката на енергија, водата или користење на јавен превоз).

4. Учество во еко активности

- *Број на учесници во еко-активности:* Бројот на учесници во едукациски настани и кампањи за животната средина, како што се кампањи за чистење, садење дрвја или акции за рециклирање.
- *Вклученост на заедницата:* Колку луѓе во заедницата учествуваат во локални еколошки проекти или иницијативи за одржлив развој.

5. Квалитет на еколошката едукација

- *Разновидност на едукативни материјали:* Оценка на квалитетот и разновидноста на едукативните ресурси (книги, видеа, работилници, апликации) што се користат за едукација за животната средина.
- *Активност и иновации во едукативните програми:* Колку образовните програми се иновативни и интерактивни, вклучувајќи користење на нови технологии, работилници и реални примери.

6. Влијание на едукацијата врз еколошкиот отпечаток

- *Намалување на потрошувачката на ресурси:* Степенот на намалување на потрошувачката на ресурси како вода, енергија и храна преку едукација и свесност.

7. Ниво на партнерства и соработка

- *Број на партнерства со организации и институции:* Мерење на бројот на соработки и партнерства помеѓу образовни институции, владини агенции, НВО и приватен сектор кои промовираат еко едукација.
- *Вклученост на меѓународни иницијативи:* Колку едукативни програми се поврзани со меѓународни еколошки иницијативи и како тие влијаат на локалната заедница.

8. Продолжена едукација и учење

- *Продолжени едукациски програми:* Мерење на бројот на луѓе кои продолжуваат да учат за еколошки прашања по завршувањето на формалната едукација (на пример, преку онлајн курсеви, еко-работилници и сл.).
- *Поддршка на самообразование:* Степен на самостојно учење и истражување од страна на учесниците во едукативни програми, користејќи различни ресурси (книги, интернет платформи, документи).

Индикаторите за еко едукација помагаат да се оцени успехот на едукативните активности и да се следи дали тие имаат конкретно влијание на свеста и однесувањето на учесниците. Мерењето на овие индикатори би се обезбедило преку online анкети, со цел да се добијат повратни информации кои

ќе можат да помогнат во подобрувањето и насочувањето на идните едукативни активности, со цел да се постигне одржлива и еколошки одговорна заедница.

VI Буџет

Финансиските средства потребни за реализација на горе наведените мерки **во вкупен износ од 30.000,00 денари** ќе бидат обезбедени од Буџетот на општина Ресен.

1. Програмата ќе биде финансирана од Буџетот на општина Ресен во рамките на планираните средства за оваа Програма, во Буџетот на општина Ресен за 2025 година.
2. За спроведување на оваа Програма надлежен е Градоначалникот на општина Ресен.
3. За реализација на мерките и активностите содржани во Програмата надлежен е Секторот за животна средина при општина Ресен.
4. Оваа Програма влегува во сила наредниот ден од денот на објавување во “Службен гласник на општина Ресен,„.

СОВЕТ НА ОПШТИНА АРЕСЕН

Бр.08- 2414/7
13.12.2024 година
Ресен

Претседател
Ирена Стрезовска Кукуловска с.р

6.

Врз основа на член 50 став 1 точка 3 од Законот за локална самоуправа („Службен весник на РМ“ бр.5/02 и 202/24) а во врска со член 71 став 1 алинеа 3 од Статутот на Општина Ресен („Службен гласник на Општина Ресен“ бр.7/2010, 13/2013, 8/2015, 11/2015 и 10/2021) донесувам

ЗАКЛУЧОК

за објавување на Програма за чистење на речните корита на подрачјето на Општина Ресен за 2025 година

Се објавува Програма за чистење на речните корита на подрачјето на Општина Ресен за 2025 година, што Советот на Општина Ресен ја донесе на седницата одржана на 13.12.2024 година.

Бр.09-2502/6
19.12.2024 година
Р е с е н

Градоначалник
Јован Тозиевски с.р

Врз основа на член 22 став (1) точка 4, член 62 став (1) од Законот за локална самоуправа (“Службен весник на Република Македонија,, број 5/02 и “Службен весник на Република Северна Македонија,, број 202/24) и член 23 став (1) точка 17 од Статутот на Општина Ресен (“Службен гласник на Општина Ресен,, број 7/10, 13/13, 8/15, 11/15 и 10/21), Советот на Општина Ресен на седница одржана на ден 13.12.2024 година, донесе

ПРОГРАМА

за чистење на речните корита на подрачјето
на Општина Ресен за 2025 година

ВОВЕД

Последните неколку години интензитетот и фреквенцијата на поплавите значително е зголемена, како и нивната поврзаност со социо-економските последици.

Потребна е програма за подобрување на отпорноста/флексибилноста кон поплавите со која се развиваат и имплементираат различни флексибилни и комплементарни мерки за намалување на влијанието и последиците од поплавите.

Водејќи се од потребата за Годишна програма за редовно чистење на речните корита на територијата на општина Ресен, со цел подобрување на отпорноста и непосредна заштита на населението од поплави и штети предизвикани од истите, општина Ресен преку Советот на општината секоја година ја носи Програмата за чистење на речни корита во која се опфатени сите критични т.н црни точки на излевање во случај на зголемен водостој на

реките. Исто така како општина се повикуваме на релевантното македонско законодавство за управување со водните ресурси кое беше донесено во 2008 година, паралелно со процесот на хармонизација на нашето законодавство со актите на Европската Унија (ЕУ). Освен законодавството што директно го уредува управувањето со водите, постојат важни врски со законодавството за животна средина и со другото секторско и хоризонтално законодавство, кои влијаат врз институциите и постапките во полето на управувањето со води. Кохерентна и целосна нормативна рамка се воспостави со Законот за води од 2008 година.

Со законот се поставува правна основа за целосна хармонизација со законодавството на ЕУ и тој е уреден врз основа на Рамковната директива за води и другите релевантни акти на Унијата.

Интегрираното управување со водните ресурси, денеска е прифатено како најдобар начин на управување со водните ресурси на одржлив начин.

Интегрираното управувањето со водите се состои од мерки и активности за рационално ефикасно користење на водите, за одржлив развој на водните ресурси, заштита на водите и заштита од штетното дејство врз водите, коишто опфаќаат: планирање, креирање јавни политики, закони, плански и стратешки документи, нивна имплементација преку издавање дозволи, мониторинг, финансирање и контрола и инспекциски надзор.

Интегрираното управување со водите во Северна Македонија е регулиран со Законот за водите (“Службен весник на Република Македонија, број 87/2008, 6/2009, 161/2009, 83/2010, 51/2011, 44/2012, 23/2013, 163/2013, 180/2014, 124/2015, 146/2015, 52/2016), измени и дополнување на Законот за водите (“Службен весник на Република С. Македонија, број 151/2021), како рамковен закон којшто ги поставува принципите, надлежностите, правата и обврските за управување со водите.

Законот за води обезбедува правна основа за управување и заштита на водите во земјата. Со него се уредуваат рамката за користење и експлоатација на водните ресурси, заштита од штетни ефекти на водите, заштита на водите од исцрпно вадење и загадување на водата, управување со водните ресурси, извори и начин на финансирање на водостопанските активности, концесии, прекугранични водни ресурси и други прашања од значење во однос на обезбедувањето единствен режим на користење на водите. Што се однесува до конкретна проценка на ризикот од поплави и заштита од поплави, Законот за води го пропишува следново:

- Дел V.2 – Заштита од штетно дејство од вода – Заштита од поплави, дефинира:
Основни и дополнителни мерки за заштита од поплави; подготовка на планови за заштита од поплави; поплавување на заштитени подрачја (поплавни рамнини); одговорности за одржување на објекти за заштита од поплави; и одговорности за известување.
- Дел VIII.4 – Објекти и услуги за управување со водните ресурси – Брани и акумулации, дефинира дека субјектот кој е одговорен за управување со поголемите брани е должен да подготви анализа за проценка на ризикот од поплави во случај на пробивање на браната.

- Дел X – Материјална основа и финансирање на управувањето и развојот на водите предвидува дека средствата собрани од надоместоците за користење на површинските води ќе се користат, меѓу другото, за изградба и одржување на регулациони објекти на речното корито и подготовка на планови за заштита од поплави.

Структурата на законот го рефлектира сеопфатното управување со водите, и тоа управување со заштитата на водите, кое се однесува на заштитата на животната средина, што е првенствено цел на законодавството за води на Европската заедница, и интегрираното управување со користењето на водните ресурси, кое се однесува на користењето на водата и заштитата од поплави.

Според Законот за води, управувањето со водите подразбира преземање мерки и активности за одржливо, рационално и ефикасно користење на водните ресурси, за заштита на водите и заштита од негативни дејства на водите.

Интегрираното управување со водите вклучува мерки и активности за:

- Планирање и преземање мерки и активности за рационално и ефикасно користење на водите;
- Обезбедување одржливост на водните ресурси;
- Заштита на водите; и
- Заштита од штетно дејство врз водите.

Во контекст на хармонизацијата на внатрешното законодавство со придобивките на ЕУ, за некои инструменти на Унијата (за квалитетот на водата за пиење, квалитетот на водата за капење, третманот на урбаните отпадни води, управување со ризици од поплави) евидентен е потполн или висок тепен на хармонизација на законодавството.

За регулирање на прашањата кои што се однесуваат на површинските води, вклучувајќи ги и постојаните водотоци или водотоците во кои што повремено тече вода, езерата, акумулациите и изворите, подземните води, крајбрежните земјишта и водните живеалишта и нивното управување и заштитата од штетното дејство на водите и други мерки и активности се регулирани во Законот за водите од кој произлегува и обврската на единицата на локалната самоуправа да донесе една таква програма.

ЦЕЛИ

Пристапот на интегрирано управување со речните сливови се смета за клучен услов во намалување на ризикот од поплави. Овој пристап е составен дел на РДВ на ЕУ.

Оддржувањето на чисти речни корита и одводни канали е од исклучителна важност за заштита на населението, домовите, инфраструктура и земјоделските обработливи површини од ризикот од поплави.

Од аспект на интегрираното управување со ризиците од поплави, потребно е да се поттикне трансформациона промена во управувањето, забрзувајќи ја промената од чисто реактивни одговори кон интегриран систем за управување со ризиците од поплавите, ранливоста и изложеноста на заедницата и добрата, со цел да се спречат или намалат штетите и да се намали влијанието од идните поплави и последици.

Со донесување на оваа програма пред се сè придонесува за минимизирање на евентуални штети од поплави, потоа минимизирање на деградацијата на животната средина и природата и секако заштита, зачувување и подобрување на расположливите екосистеми, во согласност со законските акти, надлежности, мерки и процедури, со ангажирање на неопходните ресурси на општината, регионот и Република С. Македонија.

Сеопфатниот пристап, содржи и компонента на планирање, каде се превенира и спречува создавање на нови ризици, пошумување и менаџмент на вегетација, што има функција на забавување на водата и стабилизирање на сливното подрачје како и да се забрза процесот на трансформација од чисто реактивен одговор на поплавите кон интегрално и системско управување со **опасностите, ранливоста и изложеноста на заедниците.**

МЕРКИ И АКТИВНОСТИ

Заштитата од штетното дејство на водите опфаќа активности и мерки за заштита и одбрана од поплави, заштита од ерозија и порои, одбрана од замрзнување на површинските водни тела, како и отстранување на последиците од таквите штетни дејствија на водите.

Спроведувањето на Програмата е претставено со превземање на одредени мерки и активности за намалување на ризикот од поплавите.

Наведените **активности** се однесуваат на чистење и уредување на речните корита во сливот на Преспанското Езеро.

1. *Анализа на терен*

– Период за спроведување на овие активности е месец Март – Април 2025 година

2. *Утврдување на приоритетните критични точки за чистење*

– Период за спроведување на овие активности е месец Март – Април 2025 година

3. *Чистење и одржување на речните корита*

- Чистењето на речните корита ќе опфаќа чистење и отстранување на вегетацијата односно дрвната маса од речното корито, машински

ископ на речен нанос и комунален отпад со проширување и продлабочување на критичните точки на речното корито, разастирање на материјали и формирање на насипи и транспортирање на отпадната маса до градската депонија.

– Период за спроведување на овие активности е месец Јули – Август 2025 година.

4. Каскадно уредување и регулација на речните корита

– Период за спроведување на овие активности е месец Август – Септември 2025 година.

- каскадно уредување на речното корито во с.Грнчари од мостот на регионалниот пат до муслиманските гробишта со должина од 520 м¹.

5. Активностите од точката 3 се однесуваат на речните корита на подрачјето на општина Ресен според следниот редослед:

Речното корито на Голема Река – Делница 1 во должина од 1950 м¹, локациите на опфатот се: мост Јанковец до мост Живинарска фарма во Ресен. Количината на исчистениот материјал, потребната механизација, потребната работна рака и потребното време за извршување на овие работи се според Акциониот план за чистење на речните корита на подрачјето на општина Ресен во 2025 година.

Речното корито на Голема Река – Делница 2 во должина од 3500 м¹, локациите на опфатот се: мост ЈП Македонски Шуми во Ресен до мост с. Горна Бела Црква. Количината на исчистениот материјал, потребната механизација, потребната работна рака и потребното време за извршување на овие работи се според Акциониот план за чистење на речните корита на подрачјето на општина Ресен во 2025 година.

Речното корито на Голема Река – Делница 3 во должина од 2000 м¹, локациите на опфатот се: мост с. Горна Бела Црква до над село – Долна Бела црква. Количината на исчистениот материјал, потребната механизација, потребната работна рака и потребното време за извршување на овие работи се според Акциониот план за чистење на речните корита на подрачјето на општина Ресен во 2025 година.

Речното корито на Источка Река – Дел 1 во должина од 3830 м¹, локациите на опфатот се: излез од с. Болно до мостот на крстопат с. Евла – с. Болно. Количината на исчистениот материјал, потребната механизација, потребната работна рака и потребното време за извршување на овие работи се според Акциониот план за чистење на речните корита на подрачјето на општина Ресен во 2025 година.

Речното корито на Источка Река – Дел 2 во должина од 450 м¹, локациите на опфатот се: игралиште с. Царев Двор до старото училиште во с. Царев Двор. Количината на исчистениот материјал, потребната механизација, потребната работна рака и потребното време за извршување на овие работи се според Акциониот план за чистење на речните корита на подрачјето на општина Ресен во 2025 година.

Речното корито на Источка Река – Дел 3 во должина од 200 м¹, локациите на опфатот се: првиот мост во с. Царев Двор до вториот мост во с. Царев Двор. Количината на исчистениот материјал, потребната механизација, потребната работна рака и потребното време за извршување на овие работи се според Акциониот план за чистење на речните корита на подрачјето на општина Ресен во 2025 година.

Речното корито на Источка Река – Дел 4 во должина од 1900 м¹, локациите на опфатот се: излезот од с. Царев Двор до манастир Иванден. Количината на исчистениот материјал, потребната механизација, потребната работна рака и потребното време за извршување на овие работи се според Акциониот план за чистење на речните корита на подрачјето на општина Ресен во 2024 година.

Речното корито на Грнчарска Река – Дел во должина од 700 м¹, локациите на опфатот се: с. Грнчари, во критичните делови од течењето на реката во селото. Количината на исчистениот материјал, потребната механизација, потребната работна рака и потребното време за извршување на овие работи се според Акциониот план за чистење на речните корита на подрачјето на општина Ресен во 2025 година.

Речното корито на Преторска река – Дел во должина од 150 м¹, локациите на опфатот се: центар на с. Претор каде што поради израснатата вегетација од Тополи непосредно до куќите во центарот на селото потребно е нивно стручно отстранување. Количината на исчистениот материјал, потребната механизација, потребната работна рака и потребното време за извршување на овие работи се според Акциониот план за чистење на речните корита на подрачјето на Општина Ресен во 2025 година.

Речното корито на Курбинска река – Дел во должина од 300 м¹, локациите на опфатот се: текот на реката од источна страна на с. Курбино и делот на реката кај манастирската црква. Количината на исчистениот материјал, потребната механизација, потребната работна рака и потребното време за извршување на овие работи се според Акциониот план за чистење на речните корита на подрачјето на Општина Ресен во 2025 година.

Речното корито на Кранска Река – Дел во должина од 1000 м¹, локациите на опфатот се: од џамијата во с. Крани до излезот на реката од селото во правец на с. Арвати - с. Крани (накај езеро). Количината на исчистениот материјал, потребната механизација, потребната работна рака и потребното време за извршување на овие работи се според Акциониот план за чистење на речните корита на подрачјето на општина Ресен во 2025 година.

Чистење на канали суводолици на подрачјето на општина Ресен.

Мерките за намалување на ризикот од поплави, може да ги поделиме на:

- **Структурни мерки**, овие мерки вклучуваат и техничката заштита од поплави преку регулација на речните корита и изградба на заштитени градби во областите загрозени од поплави.
- **Административни и регулаторски мерки**, во рамките на овие мерки се врши: редовно одржување на речните корита, одржување на канализационите мрежи, воспоставување на депонија за градежен шут на подрачјето на општината, подобрување на системот за одводнување на земјоделското земјиште, зонирање на урбаните области, изградба на објекти отпорни на поплави и осигурувањето од ризик од поплавите.
- **Институционални мерки**, кои ги вклучуваат планирањето, модернизација и развој на системот за управување со ризици, различните одговорности и сите засегнати страни како што е општината, министерства и приватниот сектор.

Генерално, покрај планирањето, потребно е спроведување на следните мерки:

- Редовно чистење на вегетацијата и отпад од речните корита во сливното подрачче;
- Рехабилитација и одржување на системот за одводнување во руралните средини
- Проширување на профилот на Голема Река во критичните точки;
- Изработка на техничко-проектна документација и одредување на временската рамка за уредување на речното корито на Голема Река во градското подрачје; и
- Градење на капацитетите и подигање на јавната свест за тоа како да се набљудува природата и што да се прави во случај на поплави.

Со реализација на предвидените мерки, во програмата, произлезени од сеопфатни студии и планови за проценка на ризикот од поплави делуваме превентивно за намалување на опасноста од поплави и ја зголемуваме отпорноста и подготвеноста на локалните заедници за справување со ризикот од поплави.

Реализацијата на Програмата ќе се одвива според приоритетот и редоследот на горе наведените активности.

Акциониот план за чистење на речните корита на подрачјето на општина Ресен за 2025 година ќе се изготви по донесувањето на оваа Програма.

БУЏЕТ

Финансиските средства потребни за реализација на горе наведените мерки и активности ќе се обезбедат од Владата на Република Северна Македонија согласно **Акционен план за чистење на речните корита на подрачјето на општина Ресен во 2025 година**, кој ќе биде доставен до надлежениот орган за интегрирано управување со водите, вклучително и управување со ризик од поплави. И **2.000.000,00 денари** кои ќе бидат обезбедени од Буџетот на општина Ресен.

5. Програмата ќе биде финансирана од Буџетот на општина Ресен во рамките на планираните средства за оваа Програма, во Буџетот на општина Ресен за 2025 година.
6. За спроведување на оваа Програма надлежен е Градоначалникот на општина Ресен.
7. За реализација на мерките и активностите содржани во Програмата надлежен е Секторот за животна средина при општина Ресен.
8. Оваа Програма влегува во сила наредниот ден од денот на објавување во “Службен гласник на општина Ресен,,.

СОВЕТ НА ОПШТИНА АРЕСЕН

Бр.08-2414/8
13.12.2024 година
Ресен

Претседател
Ирена Стрезовска Кукуловска с.р

7.

Врз основа на член 50 став 1 точка 3 од Законот за локална самоуправа („Службен весник на РМ” бр.5/02 и 202/24) а во врска со член 71 став 1 алинеа 3 од Статутот на Општина Ресен („Службен гласник на Општина Ресен” бр.7/2010, 13/2013, 8/2015, 11/2015 и 10/2021) донесувам

ЗАКЛУЧОК

за објавување на Програма за активности на Мониторинг станицата на Преспанското езеро во с.Стење и инфо центарот на ПП Езерани во с.Езерани за 2025 година

Се објавува Програма за активности на Мониторинг станицата на Преспанското езеро во с.Стење и инфо центарот на ПП Езерани во с.Езерани за 2025 година, што Советот на Општина Ресен ја донесе на седницата одржана на 13.12.2024 година.

Бр.09-2502/7
19.12.2024 година
Р е с е н

Градоначалник
Јован Тозиевски с.р

Врз основа на член 22 став (1) точка 4, член 62 став (1) од Законот за локална самоуправа (“Службен весник на Република Македонија,, број 5/02 и “Службен весник на Република Северна Македонија,, број 202/24) и член 23 став (1) точка 47 од Статутот на Општина Ресен (“Службен гласник на Општина Ресен,, број 7/10, 13/13, 8/15, 11/15 и 10/21), Советот на Општина Ресен на седница одржана на ден 13.12.2024 година, донесе

ПРОГРАМА
за активности на Мониторинг станицата на Преспанското Езеро
во с. Стење и Инфо центарот на ПП Езерани во с. Езерани
за 2025 година

I. *ВОВЕД*

Заштитата и унапредувањето на животната средина подразбира склоп на различни постапки и мерки кои го спречуваат загрозувањето на животната средина со цел зачувување на биолошката рамнотежа. Нејзината мултидисциплинарност произлегува од фактот што здравјето, животната средина и социјалните услови претставуваат комплекс од области и проблеми кои се во постојана интеракција. Според тоа, секое пореметување на состојбата на животната средина доведува до еколошки пореметувања и пореметување на социјалните односи, кои се меѓусебно условени и поврзани. Грижата за животната средина е од приоритетна важност за целокупното значење на општеството.

Водата, како едно од најважните средства во животната средина и како основна супстанција без која нема живот, сè повеќе е интересна од аспект на нејзиниот квалитет и квантитет.

Водата претставува еден од клучните елементи за постигнување одржлив развој на животната средина. Состојбата и квалитетот на водата е од големо значање за социо-економскиот развој, заштитата на животната средина, како и за опстанокот и добра состојба на човештвото.

Водата како незаменлив ограничен ресурс, обновлив е само доколку со истиот соодветно се управува. Одржливо управување со водните ресурси претставува голем предизвик и доколку со истите се управува ефикасно и урамнотежно, водата може да има клучна улога во обезбедување на социјална добросостојба, економски просперитет, како здрави екосистеми.

Значаен дел од заштитата на животната средина зазема заштитата на водата, и тоа, како водата за пиење, така и водата од постоечките водотеци. Неконтролираното испуштање на отпад (индустриски, земјоделски, итн) доведува до зголемување на степенот на хемиско и биолошко загадување на водите, што директно се одразува врз целиот екосистем.

Мониторингот на водите не е и не може да биде цел сама по себе. Известувањето за статусот на водата мора да има свои заклучоци кои понатаму подразбираат, не само мерки за подобрување на состојбата во областа на водата, но и целата политика и стратегија за зачувување на овој стратешки важен ресурс.

И кога зборуваме за мониторинг на водата во најширока смисла, можеме да кажеме дека е континуиран, постојан и систематско следење на квантитативните и/или квалитативните параметри на водата без разлика дали е во атмосферата (следење и мерење на метеоролошките параметри), на терен (мониторинг на режимот на површинските води: река, езерца, мочуришта, езера, мориња и океани) или во земјата (режим на извор или подземна вода).

Трилатералното Преспанско Езеро претставува екосистем од глобално значење. Неговиот базен е богат со уникатни живеалишта и видови, кои се особено значајни како на европско, така и на глобално ниво. Преспанското Езеро, како едно од најстарите езера, во последните неколку децении се соочува со сериозни природни нарушувања, како загадување и еутрофикација, предизвикани, примарно, од климатските промени како и од неефективното планирање на користењето на земјата и водата. Како дел од големиот проект на УНДП и Општина Ресен, за заштита на Преспанското Езеро, изградена е Мониторинг станицата за Преспанското Езеро во с. Стење, чија примарна цел е следење на состојбата и квалитетот на водата од Преспанското Езеро и речните корита на територијата на Општина Ресен. Во функција на мониторинг станицата е и еко – бродот, чија примарна цел е редовен мониторинг на водата, а покрај тоа, и за дополнителни научно – истражувачки активности. Покрај еко – бродот, набавен е и чамец, како дополнителна опрема за мониторинг активностите, со оглед на намаленото ниво на Преспанското Езеро и отежнетата ситуација со користење на еко бродот. Во Мониторинг станицата се вклучени четири лица: два хемичари, биотехнолог и капетан на бродот (воедно и одговорен за техничка поддршка).

Северниот крајбрежен дел на Преспанското Езеро, заедно со дел од блатните екосистеми во непосредна близина на брегот, е значајно подрачје во национални рамки. Исклучителната местоположба и богатиот биодиверзитет резултираа со негово прогласување за Парк на Природа Езерани, согласно Законот за Заштита на природата, во 2012 година. Во функција на ПП Езерани функционира Инфо центарот во с. Езерани, ренцарската служба составена од четворица ренцери, тројца помошници ренцери и три ренцарски возила, чија примарна цел е надгледување, контрола и спроведување на Законот за заштита на Природата во рамките на ПП Езерани.

II. ЦЕЛИ

Целите на функционирање на Мониторинг станицата за Преспанското Езеро во с. Стење, Инфо – центарот на ПП Езерани во с. Езерани и ренцарската служба се, пред се, зачувување на животната средина, зачувување на водниот и блатните екосистеми, чување на разновидноста и квалитетот на екосистемот, и спречување на опасностите и ризиците за животната средина. Мониторингот, непосредната заштита и промоција на регионот претставуваат главна цел за постигнување на одржливо управување и развој на животната средина.

III. ПРЕДМЕТ НА ПРОГРАМАТА

Мерките и активностите за заштита и унапредување на животната средина се од јавен интерес, заради што Општина Ресен е должна да планира соодветни активности и од својот буџет да обезбеди финансиски средства за таа цел.

Една од надлежностите на ЕЛС, согласно Законот за локална самоуправа, е управување со води и заштита на водите од загадување и спречување на загадување на водата. Согласно тоа, мониторингот и следење на квалитетот на водите се неопходни за постигнување на целите за заштита на животната средина.

Програмата ги утврдува активностите кои тековно се преземаат од Секторот за животна средина во Општина Ресен, со цел следење на состојбата на екосистемот на Преспанското Езеро, неговото крајбрежје и сливното подрачје, вклучувајќи:

- Редовен мониторинг на водата во Преспанското Езеро,
- Редовен мониторинг на водата во сливното подрачје на Преспанското Езеро,
- Редовен мониторинг во ПП Езерани.

Тие активност се спроведуваат преку: теренски мерење и анализи во лабораторија.

Покрај тоа, дефинирани се и дополнителни активности, кои индиректно придонесуваат за заштитата и унапредувањето на животната средина, меѓу кои:

- Организиран едукативни посети од ученици и студенти, како од регионално, така и од национално ниво,
- Работни средби и состаноци во просториите на Мониторинг станицата и Инфо центарот,
- Дополнителни активности во склоп на заеднички проекти на Општина Ресен со невладини организации, научни институции и меѓународни донатори.

Во рамките на потпишаните Договори помеѓу Преспа – Охрид фондација за природа ПОНТ и Општина Ресен се изврши зајакнување на човечките ресурси и техничките капацитети на Секторот за животна средина при општината.

Со финансиска поддршка на ПОНТ, примени се тројца помошници ренцери, кои имаат задача да помогнат при извршување на секојдневните активности на постојната ренцерска служба. Тие, исто така ќе бидат од помош и во активностите кои ги извршува МЕД во рамките на заштитените подрачја кои се од интерес за Општина Ресен.

Преку финансиска поддршка на ПОНТ, а за помош во работата на Општина Ресен се примени биотехнолог и хемичар кои ги извршуваат своите работни обврски во Мониторинг станицата Стење во с. Стење и во наредниот период ќе земаат активно учество во спроведување на сет на мерки и активности како и предвидените обуки кои ќе ги врши ЈНУ Хидробиолошки завод – Охрид.

Зајакнувањето на капацитетите на Мониторинг станицата во Стење и ренцерската служба преку обука на персоналот е дел од 5-годишната стратемиска рамка и приоритетите за финансирање на ПОНТ, насочени кон развој на капацитетот и подобрување на управувањето со заштитените подрачја, како и Стратешкиот план на ЈНУ Хидробиолошки завод – Охрид (2019-2023), во рамки на проектот „Идентификација на антропогените влијаниа на Преспанското Езеро 2021-2025”.

Обуките на персоналот на Мониторинг станицата во Стење и ренџерската служба, ќе го зајакне капацитетот на управувачкото тело на заштитеното подрачје.

Обуките од кои ќе се спроведуваат од страна на Хидробиолошки завод – Охрид ќе доведат до подигнување на Мониторинг станицата во Стење на повисоко ниво преку:

- Проширување на активностите на станицата,
- Дополнување на методологијата на работа, со што ќе се зголеми бројот на параметри и покомплексни анализи за добивање целосна слика за состојбата на екосистемот - квалитетот на биолошка разновидност, и
- Помош во развојната програма на станицата заоснована врз потребите на заштитеното подрачје утврдени во плановите за управување.

Обуките на постојната ренџерската служба ќе овозможи активностите на ренџерите, покрај ПП Езерани да бидат проширени и на Преспанското Езеро и неговите притоки, со што ќе се зголеми ефикасноста на мониторингот на езерото во целост.

Со теренските истражувања ќе се постигне:

- Добивање нови резултати за состојбата со водните екосистеми (Преспанско Езеро и неговото сливно подрачје) и биолошката разновидност;
- Обезбедување добра основа за подготовка на предлог-проекти за научно-истражувачки истражувања.

Со практичната обука ќе се постигне:

- Колекционирање и конзервација на материјалот;
- Транспорт во лабораторија;
- Анализа на материјалот.

Со теоретска обука ќе се постигне:

- Основно познавање на принципите на лимнологијата и екологијата.
- Во рамките на соработката со МЕД активностите ќе бидат насочени кон:
- Реставрација на влажни ливади
  - Возобновување – реставрација на евова шума.

IV. МЕРКИ И АКТИВНОСТИ

Со цел зголемување на степенот на заштита на животната средина, секоја општина е должна да воведо програма со активности и мерки кон кои ќе се придржува во текот на предвидениот период. Што се однесува на заштитата и одржливото управување со водата од СП Преспанско Езеро и неговиот речен слив, како и заштитата на ПП Езерани, предвидени се следните мерки и активности:

IV.1. Активности и мерки на Мониторинг станицата за Преспанското Езеро во с. Стење

- Теренски активности,
- Лабораториски активности,
- Активности со еко – брод (и чамец),
- Организиран посетител од ученици и научни истражувачи,
- Организирана работа на работилници,
- Дополнителни активности, и
- Дополнителни услуги.

IV.2. Активности и мерки на Инфо центарот на ПП Езерани во с. Езерани

- Планирање, организирање и спроведување на едукативни настани за ученици, посетители и сл.,
- Одржување на инфо денови за настани врзани за заштита на природата,
- Одржување на активности во функција на промоција на заштитеното подрачје, и
- Дополнителни активности.

IV.3. Активности и мерки на чуварската служба на ПП Езерани

- Редовни, дневни и вечерни патроли во ПП Езерани,
- Вонредни контролни интервенции во случај на илегални активности,
- Вонредни контролни интервенции во случај на пожари, поплави и сл.,
- Планирање, организирање и спроведување на едукативни/еколошки прошетки низ заштитеното подрачје ПП Езерани,
- Набљудување и следење на состојбата во заштитеното подрачје,
- Надзор врз спроведувањето на дозволените активности во заштитеното подрачје,
- Грижа за одржувањето на инфраструктурните објекти во заштитеното подрачје, и
- Дополнителни активности согласно Законот за заштита на природата.

IV.4. Дополнителни активности и мерки за одржување на Мониторинг станицата во с. Стење и Инфо центарот во с. Езерани

IV.1. Активности и мерки на Мониторинг станицата за Преспанското Езеро во с. Стење

Определбата за вршење на мониторинг во заштитеното подрачје, е неопходна, за реализација на следните цели:

- Да се добијат статистички факти/податоци за квалитетот на водата во СП ПЕ;

- Идентификување и следење на севкупните параметри што влијаат на квалитетот на водата;
- Идентификување на заканите; и
- Градење на капацитетите на локалната самоуправа за вршење на ефикасен мониторинг на водите на СП ПЕ и сливното подрачје.

Главните активности на Мониторинг станицата во с. Стење се реализираат согласно мониторинг програмата изготвена од Хидробиолошки институт од Охрид, објавена на 22 јуни 2014 година, во рамките на проектот за заштита на Преспанското езеро. Согласно програмата, техничките капацитети и опремата која ја поседува Мониторинг станицата во с. Стење активностите генерално се распределени по долунаведениот редослед.

1. Теренски активности

❖ За физичко-хемиски истражувања

- Одредување на квалитетот на водата во литоралната и пелагијалната зона на Преспанско Езеро - (влијанието на реките што се влеваат во Преспанското Езеро, што се манифестира посебно во крајбрежјето на езерото, односно во литоралната зона);
- Анализа на водата од реките во сливното подрачје на Преспанско Езеро;
- Определување на внесот на органски материи, нутриенти, суспендирани материи од реките, кои влијаат врз еутрофикацијата и биодиверзитетот на Преспанско Езеро;
- Пресметка на индекс на трофичка состојба-статус на водниот екосистем и класификација;
- Утврдување на заканите, односно утврдување на изворите на загадување на екосистемите.

Одредување на квалитетот на водата врз основа на физичко-хемиски параметри:

- основни физичко-хемиски параметри (температура, боја, рН, спроводливост, транспарентност, вкупна алкалност, речен проток);
- определување на вкупно растворени цврсти материи и определување на вкупно суспендирани материи (органски и неоргански);
- анализа на органското оптоварување преку анализа на концентрација на растворен кислород, биохемиска потрошувачка на кислород и органски материи како потрошувачка на калиум перманганат;
- нутриентното оптоварување преку анализа на азотните соединенија (амонијак, и вкупен азот по Kjeldahl) и анализа на вкупен фосфор и ортофосфати; и
- Хлорофил α – индикатор на трофичката состојба на водата.

Со истражувањата ќе се опфатени сите четири сезони, за да може да се даде комплетна слика за состојбата на акватичните екосистеми од физичко-хемиски и биолошки аспект.

❖ За микробиологија

Микробиолошки параметри

- Одредување на квалитетот на водата во литоралната и пелагијалната зона на Преспанско Езеро - (влијанието на реките што се влеваат во Преспанското Езеро, што се манифестира посебно во крајбрежјето на езерото, односно во литоралната зона);
- Анализа на водата од реките во сливното подрачје на Преспанско Езеро;
- Утврдување на заканите, односно утврдување на изворите на загадување на екосистемите;
- Параметар од еколошки аспект - присуство и количина на хетеротрофи; и
- Параметар од санитарен аспект на состојбата на водата *Escherichia coli*.

Со истражувањата ќе се опфатени сите четири сезони, за да може да се даде комплетна слика за состојбата на акватичните екосистеми од физичко-хемиски и биолошки аспект.

1.1. Редовни активности во езеро

Излегување на терен по езеро, во пелагијална зона, вршење in situ анализи и собирање примероци за лабораториски испитувања од 9 определени точки, од кои, на 3 точки се врши профилно анализирање (се анализира вода од 4 различни длабочини).

Анализирани точки: SP1 – Казан (0m, 7m, 15m, 25m); SP 2 – Пред остров (0m, 5m, 10m, 19m); SP3 – Централна (0m, 5m, 10m, 15m); SP4 – Наколец (0m); SP5 – Сливница (0m); SP6 – Асамати (0m); SP7 – Езерани 1 (0m); SP8 – Езерани 2 (0m); SP9 – Отешево (0m).

Додека, излегување на терен по езеро, во литоралната зона, вршење in situ анализи и собирање примероци за лабораториски испитувања се врши од 5 определени точки.

Анализирани точки: SP1 – Штрбово (0m); SP 2 – Сливница (0m); SP3 – Претор (0m); SP4 –Отешево(0m); SP5 – Стење (0m).

- **Забелешка:** Поради намалувањето на нивото на езерото, постои можност некои од предвидените анализирани точки да не бидат реализирани, или, истите да имаат замена во согласност со самата состојба на терен.

Фреквенција на активности

Во зависност од временските услови, предвидените излегувања на терен се следните:

- Јануари – мај: 1 излегување / месечно (на секои 30 денови)
- Јуни – Септември: 2 излегувања / месечно (на секои 15 денови)
- Октомври – Декември: 1 излегување / месечно (на секои 30 денови)

1.2. Редовни активности во реки

Во мониторинг програмата се опфатени сите поголеми речни водотеци кои директно се влеваат во Преспанското Езеро. Целта на нивното мониторирање е следење на степенот на загадување кое тие го предизвикуваат врз Преспанското Езеро.

Се анализираат: Голема, Источка, Кранска и Брајчинска Река, со вкупно 10 испитувани точки: SPR 1 – Голема Река (горен тек - Избиште); SPR 2 – Голема Река (среден тек -Макпетрол); SPR 3 – Голема Река (долен тек- Езерани); SPR 4 – Голема Река (делта –Асамати) SPR 5 – Источка Река; SPR 6 – Брајчинска Река (горен тек- Брајчино); SPR 7 – Брајчинска Река (долен тек - Наколец); SPR 8 – Кранска Река (горен тек – над с.Арвати); SPR 9 – Кранска Река (среден тек - Арвати); SPR 10 – Кранска Река (долен тек - Крани).

- **Забелешка:** Поради непостојаниот проток на вода (водостој) во дел од реките, особено во летната сезона, не се земаат примероци за анализа.

Фреквенцијата на испитувања

во зависност од временските услови, е 1 излегување / месечно, меѓутоа, во случај на забележани абнормални резултати и појави, се излегува и до 2 пати / месечно.

2. Лабораториски активности

Покрај *in situ* испитуваните параметри (температура, боја, провидност, рН, кондуктивитет, растворен кислород и TDS), излегувањата на терен се проследени со лабораториски испитувања на примероците вода. Лабораториски испитувани параметри, и кај езерската и кај речните водни примероци се:

- Концентрација на вкупен азот,
- Концентрација на вкупен фосфор,
- Концентрација на амонијак,
- Концентрација на фосфати,
- Концентрација на растворен кислород (Winkler-ова метода),
- Биохемиска потрошувачка на кислород (БПК),
- Определување органски материи со помош на калиум перманганат,
- Определување на алкалитет, и
- Концентрација на Хлорофил α .

Времетраењето на лабораториските активности зависи од бројот на проби за анализа, најчесто, 3-4 работни денови после излегувањето на терен.

Согласно потпишаниот Меморандум за соработка со ЈНУ Хидробиолошки завод – Охрид и пет годишната стратедиска рамка и приоритетите за финансирање на ПОНТ, а во рамки на проектот "Идентификување на антропогените притисоци врз Преспанското Езеро" во периодот 2021-2024 година беа спроведени истражувања во локалитети од **литоралната зона** на Преспанското Езеро која го опфаќа целото крајбрежје од Долно Дупени до Стење, два вертикални профили кои вклучуваат различни длабочини од водениот столб (Казан – четири длабочини и централна точка-три длабочини) како и **поголемите притоки кои се вливаат** во Преспанското Езеро и допринесуваат за неговиот воден биланс. Врз основа на добиените резултати може да се констатира дека глобалниот проблем на еутрофикацијата му се заканува на Преспанското Езеро. Последните неколку децении антропогеното влијание е се повеќе и повеќе изразено, се одвива со забрзана динамика и е резултат на брзиот развој на приградските населби од двете страни на Езерото, развојот на туризмот, современиот начин на живеење на денешната цивилизација, примена на современи агротехнички мерки. Тоа предизвикува постепено нарушување на природните процеси во езерото, што негативно се одразува на екосистемот на езерото во целина, а посебно на поедини делови од литоралниот-крајбрежниот регион т.н. "жешки точки", каде процесите на еутрофикација се подинамични. Континуираното оптоварување со полутанти и нутриенти во комбинација со драматичното намалување на нивото на водата, сериозно го загрозуваат екосистемот на Преспанското Езеро и неговиот уникатен биодиверзитет.

Имајќи го предвид големото научно значење на Преспанското Езеро, неговата мултифункционалност како резервоар за водоснабдување, риболов, спорт и рекреација, се наметнува потребата за перманентно следење на квалитетот на водата. Од потребата од континуиран мониторинг и континуирани научни истражувања на Преспанското Езеро произлезе и продолжувањето на активностите на проектот.

Проектот "Идентификување на антропогените притисоци врз Преспанското Езеро", (договор бр. ЕА-018 од 22.05.2021) финансиран од ПОНТ, а спроведуван од ЈНУ Хидробиолошки завод Охрид заедно со Општина Ресен (Сектор за животна средина и Мониторинг станицата во Стење), со времетраење од 01.07.2021 до 30.06.2024 година, со анекс договор со донаторот е продолжен до 31.10.2025 година. Со тоа продолжуваат заедничките активности кои се зацртани и во почетната концепт нота припремана во

консултација и координација со Општина Ресен (Сектор за животна средина, Мониторинг Станица Стење).

Програмата за активностите во периодот јануари 2025 - октомври 2025 е претставена во следните табели.

Работен план за активности по проектот "Идентификација на антропогените влијанија на Преспанското Езеро", кој е финансиран од ПОНТ за 2025 година (јануари 2025 - декември 2025)

Физичко хемиски и биолошки индентификатори за квалитет на водата

Одделенија	Локалитети	Динамика на колекционирање	Метод на колекционирање
<p>*Одделение за физичко-хемиски истражувања</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Транспарентност (Secchi просирност, турбидитет, боја,вкупно суспендирани материи) 2. Термички услови (Температура) 3. Услови на оксигенација (растворен кислород, биохемиска потрошувачка на кислород - БПК5, ХПК-перманганатна потрошувачка) 4. Салинитет (електроспроводливост) 5. Состојба со закиселување (pH, алкалност) 6. Нутриентна состојба (вкупен фосфор, ортофосфати, вкупен азот, нитрити, нитрати, амонијак) <p>* Микробиологија</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. колиформни 2. Фекални колиформни 3. Фекални стрептококи <p>*Фитопланктон</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. квалитативен и квантитативен состав на фитопланктонот 2.концентрацијана хлорофил <i>a</i> (биомаса врз основа на хлорофил <i>a</i>) <p>*Зоопланктон</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. квалитативен и квантитативен состав на зоопланктонот 	<p>Долно Дупени Крани Наколец Сливница Претор Стење Отешево</p> <p>Голема Река- Избиште Голема Река (бензинска пумпа) Голема Река (кај брана) Брајчинска Река Кранска Река</p> <p>Централна точка (вертикален профил) Казан (вертикален профил)</p>	<p>Сезонска динамика (4 пати во годината во период од февруари - октомври) Зачестена динамика (месечна) за време на летниот период (јули, август, септември)</p>	<p>Вертикален профил со Niskin- ови шишиња.</p> <p>Од литоралот на езерото ќе се врши со Ruttner– во шише</p>

Одделенија	Локалитети	Динамика на колекционирање
<p>Одделение за Хидроботаника (макрофитска вегетација)</p> <p>Согласно Европската Рамковна директива ќе се следат: Квалитативен состав на макрофитската вегетација Абундантност (изобилство) на макрофитските видови Макрофитски видови индикатори за загадувањето на водата</p> <p>Одделение за фауна на дно</p> <p>Согласно Европската Рамковна директива, ќе бидат следени:</p> <p>1. Видовиот состав, 2. Диверзитетот и 3. Абундантноста на видовите.</p> <p>Врз основа на овие параметри ќе бидат калкулирани и индексите за одредување на еколошкиот статус и состојбата на бенталните заедници</p>	<p>Стење Отешево Коњско Езерани Асамати Наколец Крани</p>	<p>3-4 пати во годината (сезонска динамика)</p>

Риби				
Одделение за ципринидна фауна	Локалитети	координати	Динамика на колекционирање	Метод на колекционирање
<p>1. видов состав 2. изобилство 3. Возрасни класи 4. Однос автохтони и алохтони видови 5. Ендемични видови 6. Должинско-тежински односи</p>	<p>Асамати (или Претор) Штрбово</p>	<p>Ќе бидат одредени на лице место во согласност со експертскиот предлог</p>	<p>3-4 пати во годината (сезонска динамика)</p>	<p>Сточечки жабрени мрежи со различна големина на окцата</p>

7. Кондиција Должински класи CPUE	Лиса			
---	------	--	--	--

Молекуларна биологија и болести на риби				
Одделение за ципринидна фауна	Локалитети	координати	Динамика на колекционирање	Метод на колекционирање
1. видов состав 2. изобилство 3. Возрасни класи 4. Однос автохтони и алохтони видови 5. Ендемични видови 6. Должинско-тежински односи 7. Кондиција Должински класи CPUE	Долно Дупени Асамати (или Претор) Штрбово Лиса	Ќе бидат одредени на лице место во согласност со експертскиот предлог	3-4 пати во годината (сезонска динамика)	Сточки жабрени мрежи со различна големина на окцата

Практични и теоретски обуки (во Мониторинг станицата во Стење и во лабораториите во ЈНУ Хидробиолошки завод – Охрид), организирање на работилници

Во лабораториите на Мониторинг станицата во Стење планирано е да се продолжи со практичните и теоретски обуки, под менторство на експертски тимови од ЈНУ Хидробиолошки завод од Охрид. Обуките би опфатиле: соодветни анализи на физичко-хемиски параметри и воведување на методи за проширување на листата за анализа на нови параметри, микробиолошките параметри, планктонските анализи (фито и зоо планктон), фауна на дно, хидрботаника, молекуларна биологија и од областа на рибарството. Персоналот од мониторинг станицата кој е вклучен во работата на параметрите во лабораториите и колекционирањето на примероци на терен, како и сите заинтересирани од Секторот за животна средина кои сметаат дека им се од корист овие обуки и се директно поврзани со конкретната проблематика што допринесува за заштита на Преспанското Езеро, се добредојдени на обуките. Покрај практичниот дел во лабораториите

за физичко-хемиски и биолошки истражувања, најпрво ќе бидат спроведени заеднички колекционирања на примероци вода од соодветно дефинирани локалитети како што се Отешево, Стење и сл.

Обуките би опфатиле:

1. Колекционирање на примероци вода на терен од дефинираните локалитети,
2. Мерење на основните физичко-хемиски параметри на лице место (температура, рН, спроводливост, TDS, матност-турбидитет и сл.), фиксирање односно соодветно конзервирање на примероците вода за соодветните параметри, складирање на примероците во соодветна амбалажа за транспорт до лабораторија. Колекционирања на седимент од литоралната зона на Преспанското Езеро.

Микробиолошката лабораторија

- Ќе се пристапи кон - Механичко чистење и припрема на соодветна стакларија за стерилизација (стакларија која ќе се користи за одредување на микробиолошките групи),
- Припрема на хранливи медиуми за соодветните групи (хетеротрофни бактерии, колиформни и *Escherichia Coli*),
- Засејување на хранливите медиуми и инкубирање на соодветните температури, и
- За засејување на материјалот ќе се користи метод на филтрација и засејување на плочи на колекционирани примероци вода.

Физичко-хемиска лабораторија

- Паралелно ќе бидат работени и физичко-хемиските параметри кои се во корелација со биолошките и тоа - органски биоразградливи материји, растворен кислород, нутриенти (азот и азотните форми и фосфор и фосфорните форми),
  - Ќе бидат припремени и соодветните раствори за анализа, и
  - Ќе се пристапи кон воведување на нови методи за анализа на поедини параметри како закана за квалитетот на водата во езерото и површинските дотечи (пример хлориди, сулфати и сл.)
3. Заеднички излези на терен на ренџерската служба и вработените од секторот за животна средина и Мониторинг станицата во Стење со одделенијата за Бентална фауна и Хидрботаника, по однос на обуките за идентификувањето на клучните видови
    - *Ceratophyllum demersum L.*
    - *Gammarus triacanthus prespensis* (Karaman S et G., 1959) - (ендемичен вид)

4. Ќе бидат организирани сите теоретски и практични обуки кои ќе произлезат во текот на спроведувањето на проектот со цел за заштита на Преспанското Езеро и ќе ги вклучуваат сите научни работници од лабораториите во ЈНУ Хидробиолошки завод Охрид и вработените од Секторот за животна средина во Општина Ресен и Мониторинг Станицата во Стење..
5. Организирање на заеднички работилници (Хидробиолошки завод и Општина Ресен – Сектор за животна средина) со презентирање на добиени резултати во тек на истражувањата (од страна на научните работници од ЈНУ Хидробиолошки завод Охрид и вработените во Општина Ресен – Сектор за животна средина), идентификување на заканите на екосистемот во целина како и предлог мерки за заштита и подобрување на екосистемот.

Секој вид на активности што го зајакнува градењето на капацитетите на овие две Институции - ЈНУ Хидробиолошки завод од Охрид и Општина Ресен (Сектор за животна средина), како и сите активности кои се во насока на заштита на Преспанското Езеро и неговото сливно подрачје ќе бидат тековно дефинирани за време на траењето на проектот во зависност од потребите на Институциите.

3. Активности со еко брод и чамец

Покрај примарните активности, мониторинг на водата од Преспанското Езеро, еко бродот се користи и за дополнителни, научно – истражувачки активности поврзани со заштитата и унапредувањето на водениот екосистем. Ваквиот тип на истражувања, кои најчесто се дел од проекти на надворешни институции во соработка со Општина Ресен, се спроведуваат преку претходен договор на Секторот за животна средина од Општина Ресен и институцијата која го спроведува истражувањето, со претходно одреден ценовник за користење на просториите и еко бродот. Фреквенцијата на ваквите активности зависи од потребите на проектите. Покрај еко бродот, и обезбедениот чамец е наменет за спроведување на тековните активности.

4. Организираните посети од ученици

Тековно, Мониторинг станицата во с. Стење е посетувана од групи ученици, како од регионално, така и од национално ниво. Целта на ваквите посети е добивање на примарно познавање за функционирањето и примарната намена на станицата, како и за мерките и активностите кои се преземаат за заштита на Преспанското Езеро.

5. Организација на работилници

Мониторинг станицата со нејзините капацитети е место за одржување на работилници и конференции од научен карактер за потребите на тековните проекти.

6. Дополнителни мониторинг активности

Покрај вообичаените мониторинг активности, вработените во станицата, заедно со ренцеската служба, се директно вклучени во мониторинг на карактеристични видови во и околу Преспанското Езеро. Станува збор за видови кои се на листата на заштитени, вклучувајќи: мониторинг на птици, мониторинг на видра, мониторинг на хабитати, мониторинг на вилински коњчиња, мониторинг на крупни цицачи и др. Активностите се реализираат како дел од проект на Општина Ресен со Македонското Еколошко Друштво (МЕД), чија основна цел е зачувување на биодиверзитетот во ПП Езерани и Споменикот на природата Преспанско Езеро, и истите се најфреквентни во текот на пролетниот и летниот период.

7. Дополнителни услуги

Врз основа на претходно одреден ценовник, донесен со Одлука на Советот на Општина Ресен, просториите во Мониторинг станицата, хемиската и биолошката лабораторија и еко бродот се достапни за изнајмување за научно – истражувачки цели. Покрај тоа, како тековни услуги кои ги нуди станицата, се и издавање на сместувачките капацитети на групи истражувачи од земјата или странство.

IV.2. Активности и мерки на Инфо центарот на ПП Езерани во с. Езерани

Инфо центарот за ПП Езерани, лоциран во ОУ Браќа Миладиновци во с. Езерани, е пуштен во функција во октомври 2013 година, со примарна цел,

спроведување на посети, пречек и запознавање на посетители за состојбата на ПП Езерани, со сите природни богатства и видови кои егзистираат на неговата територија.

IV.3. Активности и мерки на чуварската служба на ПП Езерани

Во функција на ПП Езерани е ренциската служба, составена од четворица ренцери и тројца помошници ренцери, чија основна задача е контролирање и спроведување на Законот за заштита на животната средина во рамките на заштитеното подрачје.

Генерално, активностите на ренциската служба/чуварската служба, се сведуваат на:

1. Редовни, дневни и вечерни контроли во ПП Езерани

Поради потребата од секојдневно следење на состојбата во ПП Езерани, ренциската служба врши секојдневни контроли во ПП Езерани, опфаќајќи го подрачјето од Сирхан до Езерани. Во зависност од временските услови, контролите се спроведуваат со ренциските ципови, чамец и пешки, со цел, секојдневно добивање информации за ситуацијата на заштитеното подрачје. Контролите се реализираат групно или поединечно, во зависност од потребата за мониторирано подрачје.

Фреквенцијата на контроли: секојдневно, дневни и вечерни.

2. Вонредни контролни интервенции во случај на илегални активности, пожари, поплави и сл.

Во ПП Езерани, како заштитено подрачје, се забранети сите активности кои опфаќаат искористување на неговите природни богатства. Тука влегуваат: забрана за лов и риболов, забрана за ископување на песок и забрана за сечење дрва. Поради традиционалните навики на локалното население за искористување на природните ресурси, неопходни се вонредни интервенции од ренциската служба, без разлика на работното време. Покрај тоа, не ретко е и палењето на пожари, што повторно, ја наметнува потребата за излегување на терен.

Фреквенцијата на вонредните активности зависи од тековните потреби во ПП Езерани.

3. Планирање, спроведување и организирање едукативни/еколошки прошетки низ ПП Езерани

Постојано, ПП Езерани е локација од интерес за ученици, научни соработници и други групи на посетители од регионално и пошироко ниво. Вообичаено, турите се сведуваат на пречек и краток вовед за ПП Езерани во Инфо центарот од страна на ренциската служба, а потоа упатување кон ПП Езерани, пропратени од ренциските, со цел разгледување на заштитеното подрачје со сите природни убавини. Најчесто, групите се упатуваат до посматрачницата во ПП Езерани од каде имаат најубав преглед на целата локација.

Фреквенцијата на тури: зависно од потребите на училиштата и другите посетители.

4. Надзор врз спроведувањето на дозволените активности во заштитеното подрачје

Постојано, во рамките на своите активности, ренџерската служба/чуварската служба е присутна со засегнатите страни кои вршат некои од дозволените активности во границата на паркот.

Фреквенцијата на присуство, секогаш кога има такви активности

5. Грижа за одржувањето на инфраструктурните објекти во заштитеното подрачје

Една од обврските на ренџерската служба, согласно Законот, е одржување на инфраструктурните објекти во заштитеното подрачје, како што се: инфо центарот во Езерани, едукативните патеки, посматрачницата, инфо таблите и др.

6. Дополнителни активности

Покрај вообичаените активности, Инфо центарот во с. Езерани и ренџерската служба, се дел од дополнителни активности, работилници, едукативни тури и семинари, во склоп на проекти на Општина Ресен, самостојни или во соработка со невладини организации. Меѓу нив се вклучуваат и теренски активности за мониторинг на заштитените видови во и околу Преспанското Езеро: птици, видра, вилински кончиња, како и мониторинг на специфични хабитати.

Фреквенцијата на дополнителните активности зависи од потребите, додека мониторингот на видовите и хабитатите се најфреквентни во текот на пролетниот и летниот период.

IV.4. Дополнителни активности и мерки за одржување на Мониторинг станицата во с. Стење и Инфо центарот во с. Езерани

Покрај вообичаените, дел од активностите и мерките на вработените во Мониторинг станицата во с. Стење и ренџерската служба од ПП Езерани, се и одржување на просториите и дворните површини, кои вклучуваат, постојано чистење и одржување на хигиената, косење на тревата, како и одржување на ренџерските ципови, чамец, трактор и еко бродот.

Крајната цел на управувањето со екосистемот, како што е водата, е подобрувањето на управувањето со водните ресурси со кој ќе се овозможи финансиска самоодржливост на системот.

За постигнување на таква цел потребно е во иднина да се интензивираат активностите во насока на: воспоставување на сеопфатен мониторинг систем на водите во заштитеното подрачје, воспоставување на систем за процена и изработка на Планови за управување со ризици, зајакнување на институционалните капацитети на локално и централно ниво за спроведување на политики во сектор води и секако зголемување на степенот на инвестиции во подобрувањето со управувањето со водните ресурси како природни екосистеми.

Составен дел на оваа Програма е следниот табеларен преглед на мерки и активности, како и преглед на извори на финансирање на мерките и активностите во Програмата.

ТАБЕЛАРЕН ПРЕГЛЕД НА МЕРКИ И АКТИВНОСТИ								
Ред. бр.	Планирана активност	Носител	Период на реализација	ИЗВОРИ НА ФИНАНСИРАЊЕ				ВКУПНО
				Буџет на Општина Ресен	Буџет на Република Македонија	Донации	Останато	
I. Активности и мерки на Мониторинг станицата за Преспанското Езеро во с. Стење								
1.	Теренски активности (со еко брод, чамец и ренџерски цип)	Општина Ресен	2025 год.	30.000		30.000		60.000
2.	Лабораториски активности-потребни работи	Општина Ресен	2025 год.	20.000		180.000		200.000
3.	Дополнителни активности (огрев, опрема, струја)	Општина Ресен	2025 год.	20.000		/		20.000
4.	Одржување на просториите и дворните површини	Општина Ресен	2025 год.	20.000		/		20.000
5.	Одржување на еко – бродот и глисерот	Општина Ресен	2025 год.	10.000		30.000		40.000
6.	Одржување на престаништото	Општина Ресен	2025 год.	40.000		/		40.000
Вкупно од Општина Ресен за мерка 4.1				140.000		Вкупно од мерка 4.1		380.000
II. Активности и мерки на Инфо центарот на ПП Езерани во с. Езерани и ренџерската служба								
7.	Редовни дневни и вечерни патроли	Општина Ресен	2025 год.	120.000		30.000		90.000
8.	Вонредни контролни интервенции	Општина Ресен	2025 год.			30.000		90.000
9.	Дополнителни активности (огрев, опрема, струја)	Општина Ресен	2025 год.	10.000		/		10.000
10.	Одржување на просториите и дворните површини	Општина Ресен	2025 год.	10.000		/		10.000
11.	Одржување на двата ренџерските ципови и другата механизација	Општина Ресен	2025 год.	30.000		90.000		120.000
12.	Набавка на потребна опрема за ренџерската служба	Општина Ресен	2025 год.	/		120.000		120.000
Вкупно од Општина Ресен за мерка 4.2				170.000		Вкупно од мерка 4.2		440.000
III. Дополнителни активности и мерки за одржување на Мониторинг станицата во с. Стење и Инфо центарот во с. Езерани								
13.	Дополнителна опрема/работи	Општина Ресен	2025 год.	30.000		/		30.000
Вкупно од Општина Ресен за мерка 4.3				30.000		Вкупно од мерка 4.3		30.000

V. ФИНАНСИРАЊЕ НА ПРОГРАМАТА

Програмата за активности на Мониторинг станицата на Преспанското Езеро во с. Стење, Инфо центарот на ПП Езерани во с. Езерани и ренџерската служба за 2025 година, ќе биде финансирана од Буџетот на општина Ресен во рамките на планираните средства за оваа Програма во Буџетот на општина Ресен за 2025 година.

Мерка	Средства од Општина Ресен	Останати Средства	Вкупно средства
I	140.000,00 денари	240.000,00 денари	380.000,00 денари
II	170.000,00 денари	270.000,00 денари	440.000,00 денари
III	30.000,00 денари	/	30.000,00 денари
ВКУПНО	340.000,00 денари	510.000,00 денари	850.000,00 денари

VI. ДИНАМИКА НА СПРОВЕДУВАЊЕ НА ПРОГРАМАТА

Динамиката на реализацијата на Програмата ќе зависи од створените услови, како и од обезбедувањето на средствата во Буџетот на општина Ресен.

VII. ПРОЕДНИ И ЗАВРШНИ ОДРЕДБИ

1. Програмата ќе биде финансирана од Буџетот на општина Ресен во рамките на планираните средства за оваа Програма, во Буџетот на општина Ресен за 2025 година.
2. За спроведување на оваа Програма надлежен е Градоначалникот на општина Ресен.
3. За реализација на мерките и активностите содржани во Програмата надлежен е Секторот за животна средина при општина Ресен.
4. Оваа Програма влегува во сила наредниот ден од денот на објавувањето во “Службен гласник на општина Ресен,„

СОВЕТ НА ОПШТИНА РЕСЕН

Бр. 08-2414/9
13.12.2024 година
Ресен

Претседател
Ирена Стрезовска Кукуловска С.Р

8.

Врз основа на член 50 став 1 точка 3 од Законот за локална самоуправа („Службен весник на РМ“ бр.5/02 и 202/24) а во врска со член 71 став 1 алинеа 3 од Статутот на Општина Ресен („Службен гласник на Општина Ресен“ бр.7/2010, 13/2013, 8/2015, 11/2015 и 10/2021) донесувам

ЗАКЛУЧОК

за објавување на Програма за заштита на животната средина и природата на подрачјето на Општина Ресен за 2025 година

Се објавува Програма за заштита на животната средина и природата на подрачјето на Општина Ресен за 2025 година, што Советот на Општина Ресен ја донесе на седницата одржана на 13.12.2024 година.

Бр.09-2502/8
19.12.2024 година
Р е с е н

Градоначалник
Јован Тозиевски с.р

Врз основа на член 22 став (1) точка 2, член 62 став (1) од Законот за локална самоуправа (“Службен весник на Република Македонија, број 5/02 и “Службен весник на Република Северна Македонија, број 202/24) и член 23 став (1) точка 8 од Статутот на Општина Ресен (“Службен гласник на Општина Ресен, број 7/10, 13/13, 8/15, 11/15 и 10/21), Советот на Општина Ресен на седницата одржана на ден 13.12.2024 година, донесе

ПРОГРАМА

**за заштита на животната средина и природата
на подрачјето на Општина Ресен за 2025 година**

I. ВОВЕД

Заштитата на животната средина е, пред сè, глобален проблем и претставува еден од најголемите предизвици на денешницата. Целите кон кои се стремат глобалните политики се зачувување, заштита, обновување и унапредување на квалитетот на животната средина, заштита на животот и на здравјето на луѓето, како и биолошката разновидност, одржливиот еколошки развој преку рационално и одржливо користење на природните богатства, интелегентното користење на енергијата и енергетска ефикасност, зелената економија преку еко-иновации и генерирање на бизнис можности од еколошките предизвици.

Заштитата и унапредувањето на животната средина и на природата се темелна вредност на уставниот поредок на Република Северна Македонија.

Покрај уставните определби за животната средина, во правниот поредок се нормирани и повеќе законски прописи кои ги регулираат заштитата и унапредувањето на животната средина во земјата, како Законот за животната средина, Законот за заштита на природата, Законот за водите, Законот за заштита од бучава во животната средина, Законот за квалитетот на амбиентниот воздух, Законот за управување со отпадот и ред други.

Еден од клучните сегменти во спроведувањето на стандардите на ЕУ, е управувањето со животната средина. Не само што се работи за усогласување и спроведување на едно од најкомплексните и финансиски “најтешките” поглавја на европското законодавство, туку, заштитата на животната средина и рационалното користење на природните ресурси е и еден од трите столба на одржливиот развој.

Прашањето за животната средина со децении наназад е во центарот на вниманието на глобално ниво. Од појавата на првите загрижувачки сигнали за деградацијата на “животната средина”, со намалувањето на биодиверзитетот и климатските промени во светот па до денес, одржани се бројни конференции и донесени се различни меѓународни, национални, регионални декларации, договори, стандарди и инструменти за заштита и унапредување на животната средина. Науката сериозно го апострофира значењето на ова “животно”, прашање на планетата Земја. Но, секоја сериозна стручна расправа за животната средина постојано предупредува за негрижата на човештвото на овој план. Денес, нема дилеми, проблемите одамна се препознаени и детектирани, но во практиката неретко затајуваат мерките за нивно решавање. Оттука, не изненадува што сè погласно се зборува дека “загрозувањето на животната средина е дијагностицирана болест на модерното општество,.. Не е фраза дека заштитата на животната средина значи заштита и зачувување на здравјето и животот на луѓето, на квалитетот на екосистемите, заштита на растителниот и животинскиот свет и на културните добра чијшто творец е човекот, зачувување на рамнотежата и на еколошката стабилност на природата, рационално и адекватно користење на природните ресурси, здрав развој на општеството. Ниту, пак, е фраза дека заштитата на животната средина е човеково право, со што се штити човекот, неговата личност и интегритет, но и животното опкружување во кое живее и работи. Затоа, за неа еднаква одговорност имаме сите, како институционално (државата) така и индивидуално (граѓаните), како на макро (светско) и средно (државно, регионално)

така и на микро (локално) ниво. На тоа нè потсетува 5 јуни, кога се одбележува Светскиот ден на животната средина, којшто од 1974 година, на иницијатива на ОН, се претвори во глобална платформа за јавен дијалог и за соработка со земјите во светот за прашања поврзани со заштитата на животната средина. Нема оправдување за “негрижата”, за животната средина, без оглед на причините (недоволна свест, неинформираност, економски интерес, отсуство на политичка волја и слично), а цената што треба да се плати е сè повисока и повисока.

Човекот е неразделен дел од животната средина и ја дели нејзината судбина, но со своето дејствување влијае врз околината нанесувајќи ѝ штета, загадувајќи ја и уништувајќи ја. А последиците од загрозувањето на животот на

планетата секаде се исти, од климатски промени, загаден воздух и вода, уништени шуми, изумирање на голем број животински видови, кисели дождови итн. Исти се и апелите за превземање мерки за заштита. Можеби на микро, локално ниво, чекорите што се превземаат за зачувување на животната средина се чинат “мали и незабележителни”, но не само што водат кон промени туку и учествуваат во создавањето на “големата слика”, за животната средина во светски рамки.

Заштитата на животната средина, е збир од активности за заштита на природата и нејзините добра, за спречување на појава на штети и загадување на природата, за намалување и отстранување на штетите и штетните последици нанесени врз природата. Тоа се и сите активности насочени кон отстранување на последиците по природата и нејзиното опкружување, односно насочени кон враќање на претходната состојба пред штетата настаната, пред сè, поради несоодветното и неодговорно однесување на човекот. „Човекот има основно право на слобода, еднаквост и соодветни услови на живот во квалитетна животна средина што дозволува достоинствен живот и благосостојба, но тој носи и одговорност за заштита и подобрување на животната средина за сегашните и за идните генерации.

Општина Ресен во настојувањето да развива и да спроведува ефективна политика за животната средина, се раководи од променливите рамки на еколошките, економските и од политичките фактори на локално, национално и меѓународно ниво. Потребата за заштита на животната средина, се заснова на принципите на одржливиот развој, кој се повеќе се зголемува, паралелно со растечките потреби на населението за поквалитетни услови за живеење, чиста вода за пиење и здрава храна. Активностите за заштита на животната средина се превземаат врз основа на определби утврдени во Националниот еколошки акционен план и локалните еколошки акциони планови, определбите во законската регулатива од областа на животната средина, како и во согласност со меѓународните конвенции и договори во оваа област.

Анализите на степенот на загадување во медиумите на животната средина на годишно ниво, вклучувајќи ги и мерките кои се превземаат за заштита на истите, овозможуваат увид во поврзаноста помеѓу индустрискиот развој, состојбата и квалитетот на животната средина, активно следење на евентуалните промени во медиумите и областите на животната средина, односно влијанијата врз здравјето на човекот, и создаваат добра основа за креирање на одржлива политика за заштита на животната средина и подобрување на квалитетот на животот во иднина.

Во делот на законодавството општина Ресен во спроведувањето на оваа Програма се раководи од ингеренциите согласно *Законот за животна средина, Законот за заштита од бучава, Законот за управување со отпад, Закон за управување со отпад од пакување, Закон за амбиентен воздух, Закон за води, Закон за заштита на природата, Законот за прогласување на локалитетот Езерани на Преспанското Езеро за Парк на природата, Законот за прогласување на Преспанското Езеро за Споменик на природата, Рамковната конвенција на Обединетите нации за климатски промени*

(UNFCCC)-1997 година, Протоколот од Кјото-2004 година, Договорот од Париз-2017 година, 3 Национална Комуникација за климатски промени (2013), Национални придонеси кон климатски промени (2017), Втор двогодишен Извештај за климатски промени на Република Македонија (2017), Зелената Агенда на Западен Балкан 2030 и други.

Концептот за *одржлив развој со животната средина* како приоритетна оска треба да стане одредница за развојот на секоја држава, водејќи кон усогласување на целите на животната средина со долгорочните национални, социјални и економски интереси, во поширок контекст. Во оваа смисла, потребата за вградување на прашањата за животната средина во други секторски политики прераснува во нужна потреба, а не е само предизвик.

Паралелно треба да продолжат процесите за континуирано надградување на постојниот систем на животната средина, како и за климатските промени, кои треба да имаат особено место и важност. Вака поставените рамки на ефикасна и ефективна политика за животната средина ја насочуваат Северна Македонија кон европските интеграции и воспоставување одржлив систем на управување.

Согласно законските обврски, постојат јасно укажани насоки за реализација на активностите. Токму затоа, приложената Програма се однесува на обврските на општината кон реализација на позитивната законска регулатива, а во насока на подобрување на квалитетот на животната средина и здравјето на жителите на општина Ресен. Исто така, во Програмата се опфатени активности за подигање и одржување на зелените површини кои се основа за унапредување на животната средина.

II. ЦЕЛИ

Врз основа на потребата за промена и одржливост, политиката за одржлива животна средина се темели на следните принципи:

- Целите на животната средина може да се постигнат само ако заштитата на животната средина ги интегрира областите што предизвикуваат штети врз животната средина;
- Заштитата на животната средина мора да се темели на поделена одговорност бидејќи само со целосна соработка на засегнатите страни може да се постигнат договорените мерки;
- Унапредувањето на животната средина подразбира користење механизми и инструменти за нејзина заштита, како и поттикнување доброволен пристап кој се заснова на свесноста за секојдневните потреби за активна грижа за животната средина.

Главна цел на Програмата за заштита на животната средина и природата на подрачјето на општина Ресен е постигнување на повисок степен на разрешување на состојбите во сферата на животната средина и заштита и зачувување на квалитетот на сите медиуми на животната средина, во рамките на законските надлежности, а со тоа и заштита на здравјето и подобрување на квалитетот на животот на граѓаните.

Целите за заштита на животната средина се: чување и заштита на здравјето на луѓето, интегритетот, разновидноста и квалитетот на екосистемот, плодноста на земјиштето, природните убавини и просторните вредности, културното наследство и доброта кои ги создал човекот, обезбедување на услови за ограничено, разумно и одржливо управување со живата и неживата природа, зачувување на еколошката стабилност на природата, зачувување на природните богатства и спречување на опасностите и ризиците за животната средина, како и развивање и преземање на активности кои ќе го намалат ризик факторот по здравјето и благосостојбата на населението, вклучително и ранливите категории на граѓани со аспект на самохраните родители како и лицата над 65 години кои се особено осетлива категорија на население.

III. ПРЕДМЕТ НА ПРОГРАМАТА

Мерките и активностите за заштита и унапредување на животната средина се од јавен интерес, заради што општина Ресен е должна да планира соодветни активности и од својот буџет да обезбеди финансиски средства за таа цел.

Програмата ги утврдува мерките за заштита на животната средина на подрачјето на општина Ресен за 2025 година, преку конкретни активности во рамките на сите медиуми (воздух, вода, почва) и области на животната средина (отпад, бучава, нејонизирачко зрачење, природа, биодиверзитет, клима и сите елементи кои претставуваат неделива целина од животната средина).

Со програмата се дефинираат конкретните мерки, потребата од нивно реализирање, целите кои со тоа ќе се постигнат и потребните финансиски средства.

IV. МЕРКИ И АКТИВНОСТИ

Програмата за заштита на животната средина и природата дефинира мерки за поинтензивно инвестирање од страна на општината. Притоа, се утврдуваат и неинвестициони мерки, со цел да се овозможи спроведување на Програмата, односно институционално зајакнување, надградба на човечките ресурси, како и подготвување проекти/студии и проектна документација со имплементација на родовата перспектива што ќе понуди подобра и поефикасна вклученост на целокупното население.

За таа цел се превземаат следните мерки и активности:

- 4.1. Активности и мерки поврзани со Управувањето со заштитени подрачја;**
- 4.2. Активности и мерки поврзани со Управувањето со отпадот;**
- 4.3. Активности и мерки поврзани со Управувањето со водите;**
- 4.4. Активности и мерки поврзани со Управувањето со амбиентниот воздух;**
- 4.5. Активности и мерки поврзани со еколошката едукација и подигнување на јавната свест во делот на животната средина во општина Ресен;**

4.6. Активности и мерки поврзани со соработката на општина Ресен со националните и меѓународните институции во делот на животната средина;

4.7. Активности и мерки поврзани со меѓусекторската соработка и соработката на општина Ресен со државните институции;

4.8. Климатските промени и управување со климатските промени;

4.9. Изготвување на стратешки и плански документи поврзани со животната средина, климатски промени и родовата еднаквост; и

4.10. Останати активности.

4.1. Активности и мерки поврзани со Управувањето со заштитените подрачја

Општина Ресен согласно Законот за прогласување на локалитетот Езерани на Преспанското Езеро за *Парк на природата* (“Службен весник на РМ,, број 24/12) и Законот за прогласување на Преспанското Езеро за *Споменик на природата* (“Службен весник на РМ,, број 51/11) е назначена за управувач со двете заштитени подрачја и тоа ПП Езерани и СП Преспанско Езеро.

- Активностите поврзани со управувањето со ПП Езерани се поврзани со годишната Програма за заштита на природата во Паркот на природата Езерани за 2025 година која како посебна програма ја усвојува Советот на општина Ресен и добива согласност од надлежното министерство. Исто така, во 2025 година се очекува изработка и донесување на нов План за Управување со *“Парк на природата Езерани,,*

- Активностите поврзани со управувањето со *Споменикот на природата Преспанско Езеро*, општина Ресен ќе ги реализира пред се со реализација на мерките содржани во новиот *План за Управување со Споменик на природата Преспанско Езеро (2024-2033)*. Тие активност ќе бидат составен дел на годишната Програма за заштита за природата во СП Преспанското Езеро за 2025 година која како посебна програма ја усвојува Советот на општина Ресен и добива согласност од надлежното министерство.

4.2. Активности и мерки поврзани со Управувањето со отпадот во општина Ресен

Општина Ресен ќе ги насочи своите активности на полето на координација и консултација во изработката, спроведувањето, мониторингот и евалуацијата на годишните програми на ЈКП Пролетер за 2025 година, која претставува главна оперативна институција во општината и е поврзана со прашањата за управување со отпадот во општината.

Општина Ресен како дел од Пелагониски плански регион во наредниот период, исто така, ќе биде посветена на реализација на сите потребни мерки и активности содржани во концептот на регионалното управување со отпад и во согласност со Законот за управување со отпад, Советот на општината, на предлог на меѓуопштинскиот одбор за управување со отпад, донесува Регионален план за управување со отпад за регионот, со кој се уредуваат и усогласуваат заедничките цели во управувањето со отпадот на регионално ниво. Исто така во согласност со законската регулатива, лицата кои во вршењето на својата дејност во текот на една календарска година создаваат

повеќе од 200 килограми опасен отпад или повеќе од 100 тони неопасен отпад, донесуваат програми за управување со отпадот во согласност со Стратегијата за управување со отпадот, Планот за спречување на создавањето на отпад и регионалните планови за управување со отпад.

Општина Ресен со Одлука на Советот на Општината го има донесено *Локалниот Акциски План (ЛАП) на општина Ресен за период 2024-2025 година* кој е изработен во соработка со САЛАР Интернационал (SALAR International) и е дел од проектот **“Одржливо управување со отпадот на локално ниво,, кој се спроведува во Северна Македонија од 2022 до 2027 година** на иницијатива на Шведската асоцијација на локални власти и региони со финансирање на Шведската влада. За реализација на дел од мерките и активности содржани во Акцискиот план на општината финансиска поддршка ќе дава САЛАР.

Локалниот акциски план за управување со отпад (ЛАП) на Општина Ресен особено содржи: значењето на планот, процесот на изработка, основни податоци на општината, приоритети, мерки и проекти, методи за имплементација на планот, евалуација, вклученоста на засегнатите страни, финансиски план за реализација со потребната временска рамка и техничката поддршка.

4.3. Активности и мерки поврзани со Управувањето со Водите

Значаен дел од надлежностите во севкупниот систем за користење, заштита и управување со водите е лоциран во општините. Поради таа причина, на полето на активности и мерки поврзани со користење, заштита и управување со водите на подрачјето на општина Ресен, општината, преку вработените во Секторот за животна средина, ќе спроведува систематски пристап за реализација на мерките и активностите распределени во следните насоки:

- Спроведување на Акциони Планови за чистење на реки, речни корита, речишта и канали;
- Мониторирање на квалитетот и квантитетот на водите во Преспанското Езеро и сливното подрачје;
- Учество во изготвување на проектно-технички документации кои ја третираат проблематиката за воспоставување на канализациони мрежи и системи;
- Активно учество во реализација на проектните активности на водната и канализационата инфраструктурната компонента во рамките на меѓусебна соработка на општината, надлежните министерства и други државни институции;
- Активно учество во реализација на проектните активности на инфраструктурната компонентата во рамките на ЕУ за Преспа; и
- Активно учество на претставниците на општината во сите тела и активности на управувачкото тело на речниот слив на “Црн Дрим,, и телото на упарување со “Преспа Парк,,.

Согласно потпишаниот Финансиски Договор за спроведување на Проектот “Подобрување на водната инфраструктура на општините во Северна Македонија,, склучен помеѓу Република Северна Македонија и Европска

инвенстициона банка, и Законот за здолжување на РСМ, во наредниот период ќе се спроведува II фаза од Проектот “Водоснабдување и одведување на отпадни води во РСМ,, кој го спроведува МЖСПП.

Општина Ресен, согласно барањето од надлежното министерство имајќи ги предвид доделените средства согласно Одлуката за распределба на средствата (“Службен весник на РСМ,, број 166/2023), до МЖСПП поднесе барање со листа на проекти кои во наредниот период ќе бидат реализирани во рамките на овој проект. Проектите се следни:

- 1- Основен проект за изградба на водоводна мрежа и филтер станица во с. Претор со туристичка населба и вилска населба,
- 2- Основен проект за изградба на цевководи/доводни цефки за атмосферски и фекални води од с. Подмочани и с. Грнчари до колекторот Езерани, општина Ресен, и
- 3- Основен проект за реконструкција на цевководи за водоснабдување во Јанковец, општина Ресен.

Согласно потпишаниот договор со број 09-1307/1 од 15.06.2023 година, потпишан помеѓу општина Ресен и Министерство за животна средина и просторно планирање, општината со финансиска поддршка од МЖСПП, ќе го реализира проектот за “Изградба на главен и секундарен цевовод за фекална канализација од с. Јанковец до г. Ресен – општина Ресен,,.

4.4. Активности и мерки поврзани со управувањето со амбиентниот воздух

Мерките и активностите во овој дел се, пред се, во сферата на воспоставување на систем или вклучување кон постоечките национални системи за обезбедување на соодветна информација за квалитетот на амбиентниот воздух во општина Ресен, при што треба да се добие базична информација која ќе ги утврди и мерките за спречување и намалување на загадувањата кои би предизвикале промена на климата и подобрување на квалитетот на амбиентниот воздух.

4.5. Активности и мерки поврзани со еколошката едукација и подигнување на јавната свест во делот на животната средина во општина Ресен

Секој граѓанин треба да има право да добие лесен пристап до информации за животната средина, да може да учествува во донесувањето одлуки за животната средина и да има пристап до правда за прашања поврзани со животната средина. Сето тоа ќе води кон подобрена соработка на граѓанскиот сектор и бизнис секторот, локалната самоуправа или владините институции на полето на донесување одлуки од областа на животната средина.

За разлика од минатото, каде се сметало дека природата е неисцрпен извор на богатство, денес се бара нов пристап во општествениот развој и развивањето на одговорноста кај поединците и општествените заедници, за заштита на зачувување на животната средина. Затоа, настанувајќи во обид да се заштити животната средина и природата, еколошката свест претставува

критика за еколошката состојба, но, и сознавање за потребата за заштита на животната средина и природата од понатамошно уништување.

За подигање на нивото на еколошката свест и нејзино понатамошно обликување, потребно е најшироко и континуирано информирање преку различни медиуми, трибини, стручна литература, еколошки активизам на невладините и владините организации, како и преку формално и неформално образовање.

Бидејќи веруваме дека јавната свест за животната средина и биодиверзитет и нивната заштита може да се подигне само преку постојаното присуство на терен, преку информирање, комуникација, размена на мислење и добрата соработка и координација, затоа, ги прифативме сите иницијативи посветени на заштитата на животната средина и природата и заедно ќе ја подигнеме јавната свест, особено преку еколошката едукација на младите (идни активни чинители) во Преспанскиот регион.

Во овој дел општина Ресен во 2025 година ќе се концентрира кон реализирање на следните мерки:

1. Поттикнување на населението на соработка со локалната самоуправа заради заштита и унапредување на квалитетот на животот,
2. Подигнување на свеста за чиста животна средина, климатските промени и родовата еднаквост,
3. Залагање за примена на обновливи извори на енергија,
4. Едукација и организирање на активности за подобрување на енергетската ефикасност,
5. Организирање на активности за ограничено користење на пестициди и ѓубрива со цел заштита и обнова на почвата,
6. Изготвување и предлагање решенија за правилно користење на медиумите од животната средина, и
7. Обезбедување на интеграција и координација во процесот на реализација на еко-стандардите во основните училишта.

Преку:

- Реализација на кампањи од областа на животната средина;
- Организирање на едукативни активности наменети за локалното население;
- Организирање на едукативни активности, помеѓу заштитените подрачја во Преспанскиот регион, за заштита на природата и промоција на нејзини вредности;
- Промоција на природните вредности кои и даваат белег на општина Ресен;
- Поттикнување на образовните институции на територијата на општина Ресен за вклучување во проекти и активности поврзани со екологијата;
- Поддршка на проекти од НВО кои водат кон зголемување на јавната свест и едукација на локалното население;
- Одбележување на значајни настани поврзани со значењето на заштитата на животната средина со одбележување на денови од ЕКО календарот (Ден на планетата земја, Ден за заштита на водите, Ден на екологијата, Ден без автомобили, Ден на Мочуриштата, Ден за борба

против пушењето и слично) со организација на активности како трки со велосипеди и ролери, садење на садници, манифестации и сл.; и

- Одржување на трибини и јавни расправи. По барање на граѓаните се со цел нивно запознавање со состојбите на загадувачите или со животната средина кои неопходно повлекуваат средства за реализација на истите.

4.6. Активности и мерки поврзани со соработката на општина Ресен со националните и меѓународните институции во делот на животната средина

Во насока на мерките и активностите поврзани во соработката на општина Ресен со националните и меѓународните институции се предвидуваат и редовни консултации и соработка за програмски активности со ЈНУ Хидробиолошки завод-Охрид, МЕД, Националните Паркови Галичица и Пелистер кои по територија и по влијание имаат индиректна причинско-последична зависност со заштитените подрачја кои ги управува општина Ресен.

Во насока на меѓународната соработка на полето на заштита на животната средина и природата општина Ресен ќе превземе активности во насока на нејзино активно учество и давање на придонес кон следните процеси и институции:

- Активно учество и превземање на мерки, активности и чекори за спроведување на проектот “1 (една) годишна Оперативна програма, за 2025 година, финансирана од Фондот за природа “Преспа-Охрид,, (ПОНТ).
- Продолжување со прекугранична соработка со заштитените подрачја и НВО-и кои работат на заштитата на животната средина и природата.
- Воспоставување и на други соработки по приоритет во текот на годината со институции од национален и меѓународен карактер од областа на животната средина.
- Одредување на средства за кофинансирање на апликации за проекти од национален и меѓународен карактер од областа на животната средина кои општина Ресен би ги реализирала, би била партнер во реализацијата или би била засегната страна со одредено учество за поддршка.
- Поддршка на телата на “Преспа Паркот,, и активно учество во креирање на проекти од прекугранично значење.

4.7. Активности и мерки поврзани со меѓусекторската соработка и соработката на општина Ресен со државните институции

Во насока на мерките и активностите поврзани со меѓусекторска соработка и соработка на општина Ресен со државните институции се предвидуваат и редовни консултации, соработка за програмски активности и меѓусебната соработка во реализација на некои од предвидените мерки и активности кои се однесуваат на Акцискиот План за заштита на Преспанското Езеро.

Во согласност со Акцискиот план за заштита на Преспанското Езеро, во 2025 година, предвидена е реализација на следните активности:

- Реконструкција на водоводната мрежа на централниот водоводен систем со замена на азбестни цевки, изградба на куќни приклучоци,

поставување на смарт современа мерна и контролна опрема на системот со цел намалување на загубите на вода во висина од 44.000.000,00 денари.

- Изградба на канализациони системи и пречистителни станици за третман на отпадни води во населени места во општина Ресен во висина од 20.000.000,00 денари.
- Реконструкција на водоводниот систем со обезбедување на дополнителни количини на вода за селата Претор и Стење во согласност со подготвена техничка документација во висина од 10.000.000,00 денари.
- Реконструкција на централна пречистителна станица во с. Езерани во висина од 6.000.000,00 денари.
- Унапредување на системот за управување со органски отпад, вклучително и рестартирање на постоечката компостара во висина од 1.000.000,00 денари.
- Имплементација на Студијата за искористување на трската, вклучително и набавка на соодветна опрема за решавање на проблемот со трската вдоль крајбрежјето на Преспанско Езеро во висина од 2.000.000,00 денари.
- Уредување на крајбрежната линија на Преспанско Езеро во согласност со член 10 став (1) од Законот за прогласување на Преспанското Езеро за Споменик на природата во висина од 1.000.000,00 денари.

4.8. Климатските промени и управување со климатските промени

“климатски промени се промени кои се предизвикани директно или индиректно од човечка активност и влијаат на составот на атмосферата и придонесува за природните климатски промени.”

Промените може да бидат различни во зависност од природата, варијабилноста, јачината, брзината на случување, чувствителноста на областа, локацијата и сл. но сите имаат една заедничка константа - сиромашните, маргинализираните и ранливите луѓе се најпогодени групи во општеството од страна на сите варијации на климатските промени!

жените и мажите различно ги погодуваат последиците од климатските промени

Ранливоста на климатските промени

Северна Македонија се вбројува помеѓу најранливите земји во светот, поради неповолните климатски, социо-економски и културни услови.

Најранливи сектори се водните ресурси, земјоделството, шумарството, здравството, биолошката разновидност, туризмот и културното наследство.

Согласно FAO , Република Северна Македонија е држава со високо среден приход, која е особено ранлива на климатските промени. Економскиот раст на државата зависи од природните ресурси, кои, пак, зависат од климата, меѓу кои и **биолошката разновидност, земјиштето, шумите и водата**, поради што трошоците за адаптација и ублажување се релативно високи.

Ублажување и адаптација на климатските промени

Борбата со климатските промени не е можна без преземање синхронизирани и координирани мерки од различни ресорни министерства и сектори. Координацијата на политиките и активностите наменети за ублажување и за адаптирање кон климатските промени е неопходна, не само помеѓу различните сектори, туку и помеѓу националните, регионалните и локалните чинители.

Затоа, за да се управува со климатските промени, потребни се итни акции за адаптација и/или ублажување. **Климатската адаптација** ги означува прилагодувањата на еколошките, социјалните и економските системи како реакција на реалните или очекуваните климатски стимулации или нивните влијанија. Ги означува и промените во процесите, практиките и структурата, чија цел е да се ублажат потенцијалните штети или да се искористат можностите што се јавуваат поради промените во климата. **Климатското ублажување** ги означува напорите и на јавниот и на приватниот сектор да ги намалат емисиите на стакленичките гасови кои се ослободуваат во атмосферата и да ја намалат моментната концентрација на јаглеродниот диоксид (CO₂) преку зголемување на понорите на стакленичките гасови (на пример, зголемување на површините со шуми).

Разбирањето на последиците од климатските промени врз најранливите сектори е прв чекор кон подобро управување, приспособување и зголемување на нивната отпорност на климатските промени.

За таа цел, неопходно е следното:

- Спроведување на студии за оцена на ранливоста базирани врз теренски анализи и долготраен систематски мониторинг со користење на современи алатки за далечинско сензорирање или други софтвери во рамките на географските информациски системи.
- Воспоставување единствен координативен механизам и вработување и мотивирање на стручните лица во надлежните институции.
- Воспоставување на сеопфатни и целосно оперативни системи за собирање информации од интерес за мониторинг, известување и верификација на политиките и мерките од областа на климатската акција.
- Воспоставување партнерство меѓу науката – политиките – бизнисот – заедницата – јавноста, што е важен предуслов за нискојаглероден развој и адаптација на климатските промени.
- Подигнување на јавната свест за негативните последици од климатските промени и за начините како климата да се заштити, односно општеството и поединците да се приспособат на нејзините негативни ефекти.

4.9. Изготвување на стратешки и плански документи поврзани со животната средина

Во своето тековно работење општина Ресен, континуирано има потреба од ревидирање на постоечката стратешка документација од областа на животната средина, изготвување на нова или пак учество и давање допринос во стратешки и плански документи од поширок регионален и меѓународен карактер. За таа цел, општина Ресен планира во 2025 да ја изготви следната стратешка документација:

- Изработка и донесување на План за управување со ПП Езерани,
- Изработка и донесување на нов ЛЕАП на општина Ресен,
- Изработка и донесување на оперативен план за заштита и одбрана од поплави на подрачјето на општина Ресен,
- Учество во процесот на донесување на САП на Преспа Парк,
- Учество во процесот на донесување на комуникациски план за Преспа Парк,
- Учество во процесот на изработка и донесување на ИЛРП на општина Ресен,
- Изработка и донесување на План за регионално управување со отпад,
- Изработка на Акционен план и Програма за управување со бучава,
- Изработка на Регистар за загадувачи, и
- Изработка на анализа за состојбата со родовата еднаквост со осврт на ризик факторите врз човековото здравје предизвикани од климатските промени.

4.10. Останати активности

Законот за животна средина предвидува обврски и можности за изработка на различни стратешки документи во процесот на планирање и спроведување на планови и конкретни активности, оценки, еколошки дозволи и сл., кои се неопходни во процесот на носење на одлуки за животната средина.

- Членот 65 предвидува изготвување **Стратегиска оцена на влијанието врз животната средина** за плански документи кои се подготвуваат во областа на земјоделството, шумарството, рибарството, енергетиката, индустријата, рударството, транспортот, регионалниот развој, телекомуникациите, управувањето со отпадот, управувањето со водите, туризмот, просторното и урбанистичкото планирање и користење на земјиштето, Националниот акционен план за животна средина, локалните акциони планови за животна средина и др. стратегиски, плански и програмски документи.
- Членот 76 предвидува изготвување **Оцена на влијанија врз животната средина** за проектите кои поради нивниот карактер, обем или локацијата на која се изведуваат, можат да имаат значително влијание врз животната средина.
- Членот 24 предвидува изработка на **Елаборат за заштита на животната средина** за дејности или активности кои не спаѓаат во проектите за кои се спроведува постапка за оцена на влијанието врз животната средина.

- Општина Ресен е обврзана да ги почитува овие одредби при спроведување на своите програмски активности.

Активности:

- Утврдување на потребата од изготвување на ОВЖС/Елаборат за животна средина,
- Изготвување на ОВЖС/Елаборат за животна средина, и
- Доставување до МЖСПП за одобрување.
  - Општина Ресен е должна да ја спроведува процедурата за издавање Б-интегрирани еколошки дозволи за инсталации кои според Законот подлежат на оваа процедура.
  - Согласно Законот за животна средина, општина Ресен е надлежна за разгледување и одобрување на елаборати за заштита на животната средина за дејности и активности кои се пропишани во Уредбата за дејностите и активностите за кои задолжително се изработува елаборат, а за чие одобрување е надлежен Градоначалникот на општината, Градоначалникот на Град Скопје и Градоначалникот на општините во Градот Скопје.
  - Организирање на обуки за родова еднаквост и климатски промени (осврт на ризик факторите врз човековото здравје предизвикани од климатските промени врз ранливите категории на граѓани)

Составен дел на оваа Програма е следниот табеларен преглед на мерки и активности, како и преглед на извори на финансирање на мерките и активностите во Програмата.

ТАБЕЛАРЕН ПРЕГЛЕД НА МЕРКИ И АКТИВНОСТИ

Ред. бр.	Планирана активност	Носител	Период на реализација	ИЗВОРИ НА ФИНАНСИРАЊЕ				ВКУПНО
				Буџет на Општина Ресен	Буџет на Република Македонија	Донации	Останато	
4.1 Активности и мерки поврзани со управувањето со заштитените подрачја								
1.	Подигање на јавната свест на локалното население за важноста од донесувањето и реализацијата на ПУ со ПП Езерани	Општина Ресен	2025 год.	10.000 ден.	/	/	/	10.000 ден.
2.	Организирање на едукативни презентации за значењето на заштитата на природата и природните вредности на подрачјето за учениците од основните училишта и женските здруженија во општина Ресен	Општина Ресен	2025 год.	10.000 ден.	/	/	/	10.000 ден.
3.	Организирање на јавни расправи во процесот на донесување на Планот за управување со ПП Езерани	Општина Ресен	2025 год.	10.000 ден.	/	/	/	10.000 ден.
Вкупно од Општина Ресен за мерка 4.1				30.000 ден.	Вкупно од мерка 4.1			30.000 ден.
4.2 Активности и мерки за управувањето со отпадот во Општина Ресен								
4.	Координирање и консултирање со генераторите и операторите на отпад и други засегнати страни	Општина Ресен	2025 год.	10.000 ден.	/	/	/	10.000 ден.
5.	Превземање на финансиски обврски и други активности поврзани со проектот “Воспоставување на интегрален и финансиски самоодржлив систем за управување со отпад во Пелагонискиот регион”	Општина Ресен	2025 год.	30.000 ден.	/	/	/	30.000 ден.
6.	Организирање на јавна презентација и трибина за информирање на јавноста за концептот: Регионално управување со отпад	Општина Ресен	2025 год.	10.000 ден.	/	/	/	10.000 ден.
7.	Спроведување на кампања за подигнување на свеста за придобивките од селекција на отпад	Општина Ресен	2025 год.	/	/	200.000 ден.	/	200.000 ден.
8.	Спроведување детална анализа за техничките, финансиските и други предуслови за воспоставување систем за примарна селекција на отпадот	Општина Ресен, ЈКП Пролетер	2025 год.	/	/	60.000 ден.	/	60.000 ден.
9.	Формулирање на пилот-проект за примарна селекција на отпад	Општина Ресен, ЈКП Пролетер	2025 год.	/	/	/	/	/
10.	Воспоставување на база на податоци за сите видови на отпад кој се генерира	Општина Ресен, ЈКП Пролетер	2025 год.	/	/	/	/	/
Вкупно од Општина Ресен за мерка 4.2				50.000 ден	Вкупно од мерка 4.2			310.000 ден
4.3 Активности и мерки поврзани со управувањето со водите								
11.	Поддршка при означување на зоните за капење и превземање мерки за заштита на водите за капење од загадување	Општина Ресен	Април – Мај 2025 год.	30.000 ден.	/	/	/	30.000 ден.

12.	Поддршка при редовен мониторинг на водите на подрачјето на Општина Ресен во соработка со Центар за јавно здравје	Општина Ресен	Јануари-Декември 2025 год.	10.000 ден.	/	/	/	10.000 ден.
13.	Поддршка при означување на заштитните појаси покрај речните корита и долж брегот на П. Езеро	Општина Ресен	2025 год.	30.000 ден.	/	/	/	30.000 ден.
14.	Поддршка при изготвување на техничка документација за системи за управување со води	Општина Ресен	2025 год.	120.000 ден.	/	/	/	120.000 ден.
15.	Поддршка при реализација на инфраструктурните проекти за системи за (водовод и канализација)	Општина Ресен	2025 год.	300.000 ден.	/	/	/	300.000 ден.
16.	Поддршка при учество во работата на управувачките тела на Црн Дрим и Преспа Парк	Општина Ресен и донатори	2025 год.	300.000 ден.	/	610.000 ден.	/	910.000 ден.
17.	Поддршка при учество во работата на прекуграничниот форум за води	Општина Ресен	2025 год.	10.000 ден.	/	/	/	10.000 ден.
18.	Поддршка при реализација на обуки, работилници и мониторинг во соработка со ХБЗ-Охрид	Општина Ресен и ХБЗ-Охрид	2025 год.	30.000 ден.	/	30.000 ден.	/	60.000 ден.
Вкупно од Општина Ресен за мерка 4.3				830.000 ден.	Вкупно од мерка 4.3			1.470.000 ден.
4.4 Активности и мерки поврзани со управувањето со амбиентниот воздух								
19.	Воспоставување на систем за проценка на влијанијата на атмосферското загадување врз населението	Општина Ресен и МЖСПП	2025 год.	30.000 ден.	30.000 ден.	/	/	60.000 ден.
20.	Воспоставување и одржување на Катастар на загадувачи на воздухот	Општина Ресен	Јануари – Декември 2025 год.	10.000 ден.	/	/	/	10.000 ден.
21.	Воспоставување и одржување на Регистар на загадувачки материји и супстанции на воздухот	Општина Ресен	Јануари – Декември 2025 год.	10.000 ден.	/	/	/	10.000 ден.
22.	Изработка на студија како стратешки документ за влијанието на загадувачите на амбиентниот воздух од мобилните загадувачи и други извори на загадување	Општина Ресен	2025 год.	30.000 ден.	30.000 ден.	/	/	60.000 ден.
Вкупно од Општина Ресен за мерка 4.4				80.000 ден.	Вкупно од мерка 4.4			140.000 ден.
4.5 Активности и мерки поврзани со еколошката едукација за подигнување на јавната свест								
23.	Реализација на годишни кампањи за промоција на вредностите на животната средина во општина Ресен - Поттикнување на населението на соработка со локалната самоуправа заради заштита и унапредување на квалитетот на животот - Подигнување на свеста за чиста животна средина, климатските промени и родовата еднаквост - Залагање за примена на обновливи извори на енергија	Општина Ресен, ЖКП Пролетер, ПОНТ, МЕД, Хидробиолошки институт Охрид и Меѓународни	2025 год.	30.000 ден.	/	30.000 ден.	/	60.000 ден.

	- Едукација и организирање на активности за подобрување на енергетската ефикасност - Организирање на активности за ограничено користење на пестициди и ѓубрива за заштита и обнова на почвата - Изготвување и предлагање решенија за правилно користење на медиумите од животната средина - Одбележување на значајни настани поврзани со значењето на заштитата на животната средина со одбележување на денови од ЕКО календарот (Ден на планетата земја, Ден за заштита на водите, Ден на екологијата, Ден без автомобили, Ден на Мочуриштата, Ден на Натура 2000, Ден на Динаридите и слично) - Едукација и организирање на активности за зголемено учество на граѓанското општество во процесот на донесување одлуки од областа на животната средина и климатските промени	институции						
Вкупно од Општина Ресен за мерка 4.5				30.000 ден.	Вкупно од мерка 4.5			60.000 ден.
4.6 Активности и мерки поврзани со соработката на општина Ресен со националните и меѓународните институции во делот на животната средина								
24.	Одржување на консултативни состаноци за усогласување на програмските пакети и други активности со: - Националните Паркови, - Меѓународни организации и други заштитени подрачја	Општина Ресен НП-и	2025 год.	10.000 ден.	/	30.000 ден.	/	40.000 ден.
25.	Национални акции - Ден без отпад - Ден на ренџери - Ден на водите и ден на Натура 2000	Општина Ресен	2025 год.	20.000 ден.	/	30.000 ден.	/	50.000 ден.
26.	Обуки, едукации за зголемување на капацитетите на Секторот за животна средина при општина Ресен	Општина Ресен	2025 год.	20.000 ден.	/	/	/	20.000 ден.
27.	Одредување на средства за кофинасирање на апликации за проекти од национален и меѓународен карактер од областа на животната средина и природата кои би ги реализирала општина Ресен, би била партнер во реализацијата или би била засегната страна со одредено учество за поддршка	Општина Ресен	2025 год.	300.000 ден.	/	/	/	300.000 ден.
Вкупно од Општина Ресен за мерка 4.6				350.000 ден.	Вкупно од мерка 4.6			410.000 ден.
4.7 Активности и мерки поврзани со меѓусекторската соработка и соработката на општина Ресен со државните институции								
29.	Реконструкција на водоводната мрежа на централниот водоводен систем со замена на азбестни цевки	Општина Ресен	2025 год.	/	44.000.000 ден.	/	/	44.000.000 ден.

30.	Изградба на канализациони системи и пречистителни станици за третман на отпадни води во населени места во Општина Ресен	Општина Ресен	2025 год.	/	20.000.000 ден.	/	/	20.000.000 ден.
31.	Реконструкција на водоводниот систем со обезбедување на дополнителни количини на вода за селата Претор и Стење	Општина Ресен	2025 год.	/	10.000.000 ден.	/	/	10.000.000 ден.
32.	Реконструкција на централна пречистителна станица во с. Езерани	Општина Ресен	2025 год.	/	6.000.000 ден.	/	/	6.000.000 ден.
33.	Унапредување на системот за управување со органскиот отпад, вклучително и рестартирање на постоечката компостара	Општина Ресен	2025 год.	/	1.000.000 ден.	/	/	1.000.000 ден.
34.	Имплементација на Студијата за искористување на трската, вклучително и набавка на соодветна опрема за решавање на проблемот со трската вдолж крајбрежјето на ПЕ	Општина Ресен	2025 год.	/	2.000.000 ден.	/	/	2.000.000 ден.
35.	Уредување на крајбрежната линија на ПЕ	Општина Ресен	2025 год.	/	1.000.000 ден.	/	/	1.000.000 ден.

36.	Основен проект за реконструкција на цевководи за водоснабдување во Јанковец, Општина Ресен	Општина Ресен	2025 год.	10.802.683 ден.	4.000.000 ден.	/	/	14.802.683 ден.
-----	--	---------------	-----------	-----------------	----------------	---	---	-----------------

Вкупно од Општина Ресен за мерка 4.7

10.802.683 ден.

Вкупно од мерка 4.7

98.802.683 ден.

4.8 Климатските промени и управување со климатските промени

37.	Спроведување на студии за оцена на ранливоста	Општина Ресен	2025 год.	/	/	90.000 ден.	/	90.000 ден.
38.	Воспоставување единствен координативен механизам и вработување и мотивирање на стручните лица во надлежните институции	Општина Ресен	2025 год.	60.000 ден.	/	/	/	60.000 ден.
39.	Воспоставување на сеопфатни и целосно оперативни системи за собирање информации од интерес за мониторинг, известување и верификација на политиките и мерките од областа на климатската акција	Општина Ресен	2025 год.	60.000 ден.	/	/	/	60.000 ден.
40.	Воспоставување партнерство меѓу науката – политиките – бизнисот – заедницата – јавноста	Општина Ресен Научни институции и НВО-и	2025 год.	30.000 ден.	/	/	/	30.000 ден.
41.	Подигнување на јавната свест за негативните последици од климатските промени и за начините како климата да се заштити	Општина Ресен и НВО-и	2025 год.	30.000 ден.	/	/	/	30.000 ден.

Вкупно од Општина Ресен за мерка 4.8

180.000 ден.

Вкупно од мерка 4.8

270.000 ден.

4.9 Изготвување на стратешки и плански документи поврзани со животната средина

42.	Изработка на СЕА за ПП Езерани	Општина Ресен	2025 год.		/	180.000 ден.	/	180.000 ден.
43.	Изработка и донесување на План за управување со ПП Езерани	Општина Ресен	2025 год.	180.000 ден.	/	/	/	180.000 ден.
44.	Изработка и донесување на ЛЕАП на општина Ресен за период 2025-2030	Општина Ресен	2025 год.	123.000 ден.	/	/	/	123.000 ден.
45.	Изработка и донесување на План за регионално управување со отпад за Пелагонскиот плански регион	Општина Ресен	2025 год.	/	/	30.000 ден.	/	30.000 ден.
46.	Изработка на Акционен план и програма за управување со бучавата	Општина Ресен	2025 год.	300.000 ден.	/	/	/	300.000 ден.
47.	Изработка и донесување на оперативен план за заштита и одбрана од поплави на подрачјето на Општина Ресен	Општина Ресен	2025 год.			123.000 ден.		123.000 ден.
48.	Учество во процесот на донесување на САП на Преспа Парк	Општина Ресен	2025 год.	/	/	/	/	/
49.	Учество во процесот на донесување на комуникациски план за Преспа Парк	Општина Ресен	2025 год.	/	/	/	/	/
50.	Учество во процесот на изработка и донесување на ИЛРП на Општина Ресен	Општина Ресен	2025 год.	/	/	/	/	/
51.	Учество во процесот на изработка и донесување на комуникациски план за регионалното управување со отпад во Пелагонскиот Плански регион	Општина Ресен	2025 год.	/	/	90.000 ден.	/	90.000 ден.
52.	Изработка на анализа за состојбата со родовата еднаквост со осврт на ризик факторите врз човековото здравје предизвикани од климатските промени	Општина Ресен	2025 год.	30.000 ден.	/	/	/	30.000 ден.
Вкупно од Општина Ресен за мерка 4.9				633.000 ден	Вкупно од мерка 4.9			1.056.000 ден.

4.10 Останати активности

53.	Изработка на Регистар на загадувачи	Општина Ресен	2025 год.	15.000 ден.	/	/	/	15.000 ден.
54.	Воспоставување и одржување на Катастар за животната средина	Општина Ресен	Јануари-Декември 2025	15.000 ден.	/	/	/	15.000 ден.
55.	Воспоставување и одржување на Катастар на создавачите на бучава во животната средина	Општина Ресен	Јануари-Декември 2025 год.	15.000 ден.	/	/	/	15.000 ден.
56.	Утврдување на потребата од изготвување на ОВЖС/Елаборат за животна средина	Општина Ресен	2025 год.	/	/	/	/	/
57.	Организирање на обуки за родова еднаквост и климатски промени (осврт на ризик факторите врз човековото здравје предизвикани од климатските	Општина Ресен	2025 год.	30.000 ден.	/	/	/	30.000 ден.

промени врз ранливите категории на граѓани)							
Вкупно од Општина Ресен за мерка 4.10		75.000 ден.	Вкупно од мерка 4.10		75.000 ден.		

V ФИНАНСИСРАЊЕ НА ПРОГРАМАТА

Програмата ќе биде финансирана од Буџетот на општина Ресен во рамките на планираните средства за оваа Програма во Буџетот на општина Ресен за 2025 година, како и преку средства кои би биле обезбедени од меѓународни донатори и национални програми.

Мерка	Средства од Општина Ресен	Останати Средства	Вкупно средства
4.1	30.000 ден.	/	30.000 ден.
4.2	50.000 ден.	260.000 ден.	310.000 ден.
4.3	830.000 ден.	640.000 ден.	1.470.000 ден.
4.4	80.000 ден.	60.000 ден.	140.000 ден.
4.5	30.000 ден.	30.000 ден.	60.000 ден.
4.6	350.000 ден.	60.000 ден.	410.000 ден.
4.7	10.802.683 ден.	88.000.000 ден.	98.802.683 ден.
4.8	180.000 ден.	90.000 ден.	270.000 ден.
4.9	633.000 ден.	423.000 ден.	1.056.000 ден.
4.10	75.000 ден.	/	75.000 ден.
ВКУПНО	13.060.683 ден.	89.563.000 ден.	102.623.683 ден.

VI ДИНАМИКА НА ИЗВРШУВАЊЕ НА ПРОГРАМАТА

Динамиката на реализацијата на Програмата ќе зависи од створените правни и технички услови, како и од обезбедувањето на средства во Буџетот на општина Ресен.

VII ПРЕОДНИ И ЗАВРШНИ ОДРЕДБИ

1. Програмата ќе биде финансирана од Буџетот на општина Ресен во рамките на планираните средства за оваа Програма, во Буџетот на општина Ресен за 2025 година.
2. За спроведување на оваа Програма надлежен е Градоначалникот на општина Ресен.
3. За реализација на мерките и активностите содржани во Програмата надлежен е Секторот за животна средина при општина Ресен.
4. Оваа Програма влегува во сила наредниот ден од денот на објавувањето во “Службен гласник на општина Ресен,,.

СОВЕТ НА ОПШТИНА АРЕСЕН

Бр.08-2414/10
13.12.2024 година
Ресен

Претседател
Ирена Стрезовска Кукуловска с.р

9.

Врз основа на член 50 став 1 точка 3 од Законот за локална самоуправа („Службен весник на РМ“ бр.5/02 и 202/24) а во врска со член 71 став 1 алинеа 3 од Статутот на Општина Ресен („Службен гласник на Општина Ресен“ бр.7/2010, 13/2013, 8/2015, 11/2015 и 10/2021) донесувам

ЗАКЛУЧОК

за објавување на Одлука за поддршка на проект со наслов: **Култура ПРЕСПА-Преобликување на старата пожарна во Ресен во општински и мултикултурен центар за валоризација и промоција на културното и животното наследство на Преспа**

Се објавува Одлука за поддршка на проект со наслов: **Култура ПРЕСПА-Преобликување на старата пожарна во Ресен во општински и мултикултурен центар за валоризација и промоција на културното и животното наследство на Преспа**, што Советот на Општина Ресен ја донесе на седницата одржана на 13.12.2024 година.

Бр.09-2502/9
19.12.2024 година
Р е с е н

Градоначалник
Јован Тозиевски с.р

Врз основа на член 36 став 1 од Законот за локална самоуправа („Службен весник на Република Македонија“ бр. 5/02), а во врска со член 23 став 1 од Статутот на Општина Ресен („Службен гласник на Општина Ресен“ бр.7/2010, 13/2013, 08/2015, 11/2015 и 10/2021), Советот на Општина Ресен на седницата одржана на 13.12.2024 година, донесе

ОДЛУКА

**за поддршка на проект со наслов:
Култура ПРЕСПА-Преобликување на старата пожарна во Ресен во општински и мултикултурен центар за валоризација и промоција на културното и животното наследство на Преспа**

Член 1

Со оваа одлука се дава поддршка за имплементација на проект: **Култура ПРЕСПА-Преобликување на старата пожарна во Ресен во општински и мултикултурен центар за валоризација и промоција на културното и животното наследство на Преспа**, (на англиски јазик: “Kultura Prespa-Reshape the old

firehouse of Resen into a municipal and multicultural center for the valorization and promotion of Prespa cultural and living heritage”).

Член 2

Проектот е финансиран во рамките на Првиот повик за доставување на проектни предлози како дел од ЕУ за Преспа Програмата, Reference:EuropeAid/178154/DD/ACT/МК.

Член 3

Проектот партнерски ќе го имплементираат: ЦИСС Меѓународна соработка Југ-Југ Палермо и Дом на култура Драги Тозија Ресен.

Член 4

Со имплементација на проектот ќе се постигнат следните цели:

Создавање на Општински и Мултикултурен центар за валоризација и промоција на културното и животното наследство на Преспа во објектот на старата пожарна.

Унапредување на соработката и создавање нови партнерства помеѓу главните локални актери во Ресен и Преспанскиот регион на Северна Македонија , зајакнување на нивниот заеднички акционен капацитет за култура и културна агенда;

Реставраторски работи и подготовка на нови културни простори; технички обуки, уметничка изложба, саеми и саеми; едукативни лаборатории и настани; прекугранични средби, музички и уметнички фестивали.

Член 5

Оваа Одлука е на барање на проектното партнерство во согласност со Меморандум за соработка бр.03-28 од 04.06.2024 година потпишан помеѓу ЦИСС Меѓународна соработка Југ-Југ Палермо и Дом на култура Драги Тозија Ресен и Меморандум за соработка помеѓу ЦИСС Меѓународна соработка Југ-Југ Палермо и Општина Ресен бр. 09-726/1 од 20.03.2024 година.

Член 6

Оваа Одлука влегува во сила од денот на објавување во „Службен гласник на Општина Ресен“.

СОВЕТ НА ОПШТИНА РЕСЕН

Бр.08- 2414/11
13.12.2024 година
Ресен

Претседател
Ирена Стрезовска Кукуловска с.р

10.

Врз основа на член 50 став 1 точка 3 од Законот за локална самоуправа („Службен весник на РМ“ бр.5/02 и 202/24) а во врска со член 71 став 1 алинеа 3 од Статутот на Општина Ресен („Службен гласник на Општина Ресен“ бр.7/2010, 13/2013, 8/2015, 11/2015 и 10/2021) донесувам

ЗАКЛУЧОК

за објавување на Одлука за поддршка на проект со наслов: Преспа ги исполнува хоризонтите: Истражување на непознати патишта за одржлив развој (Преспа се среќава

Се објавува Одлука за поддршка на проект со наслов: Преспа ги исполнува хоризонтите: Истражување на непознати патишта за одржлив развој (Преспа се среќава, што Советот на Општина Ресен ја донесе на седницата одржана на 13.12.2024 година.

Бр.09-2502/10
19.12.2024 година
Р е с е н

Градоначалник
Јован Тозиевски с.р

Врз основа на член 36 став 1 од Законот за локална самоуправа („Службен весник на Република Македонија“ бр. 5/02 и 202/24), а во врска со член 23 став 1 од Статутот на Општина Ресен („Службен гласник на Општина Ресен“ бр.7/2010, 13/2013, 08/2015, 11/2015 и 10/2021), Советот на Општина Ресен на седницата одржана на 13.12.2024 година, донесе

ОДЛУКА

**за поддршка на проект со наслов:
Преспа ги исполнува хоризонтите: Истражување на непознати патишта за одржлив развој (Преспа се среќава)**

Член 1

Со оваа одлука се дава поддршка за имплементација на проект: Преспа ги исполнува хоризонтите: Истражување на непознати патишта за одржлив развој (Преспа се среќава) (на англиски јазик: “Prespa Meets Horizons: Exploring Uncharted Paths for Sustainable Development (Prespa Meets).

Член 2

Проектот е финансиран во рамките на Првиот повик за доставување на проектни предлози како дел од ЕУ за Преспа Програмата, Reference:EuropeAid/178154/DD/ACT/МК.

Член 3

Проектот партнерски ќе го имплементираат: Евротинк-Центар за европски стратегии од Скопје Северна Македонија, Преспа Град с.Љубојно Северна Македонија, Организација за управување со дестинации Корча Албанија, Асоцијација за туризам Преспа и сродни активности од Грција.

Член 4

Со имплементација на проектот ќе се реализираат следните активности:
Караула Хаб - Реновирање и пренаменување на објектот Караула во село Љубојно во објект за развој на туризмот и одржливиот развој на Преспа.

Meetprespa.eu - Веб-платформа за тематски ресурси, вести и информации за Преспанското Езеро. Поврзување на туристи, бизниси, НВО и локални заедници.

Meet Prespa Festival - Фестивал основан во 2018 година, како прослава на културната и регионалната соработка. Клучен настан за промоција на добрососедството.

Финансиска поддршка за локални туристички субјекти. Мали грантови за поддршка на одржлив локален развој и туризам, засновани на потребите на заедницата.

Зајакнување на еко-туризам и земјоделски бизниси - Менторство, обука, вмрежување и студиски патувања. Поддршка за развој на еко-туризам и земјоделски бизниси во регионот.

Форум за развој на Преспа - Годишен прекуграничен форум за одржлив развој на Преспанското Езеро. Промоција на најдобри практики и споделување на искуства од земјите на ЕУ.

Мониторинг, евалуација, известување и учење - Континуирано следење и евалуација на проектите во рамките на EU4Prespa.

Член 5

Оваа Одлука е на барање на проектното партнерство во согласност со преземената обврска на Општина Ресен со потпишување на Меморандум за соработка бр.09-953/1 од 26.04.2024 година.

Член 6

Оваа Одлука влегува во сила од денот на објавување во „Службен гласник на Општина Ресен“.

СОВЕТ НА ОПШТИНА РЕСЕН

Бр.08- 2414/12
13.12.2024 година
Ресен

Претседател
Ирена Стрезовска Кукуловска с.р

11.

Врз основа на член 50 став 1 точка 3 од Законот за локална самоуправа („Службен весник на РМ“ бр.5/02 и 202/24) а во врска со член 71 став 1 алинеа 3 од Статутот на Општина Ресен („Службен гласник на Општина Ресен“ бр.7/2010, 13/2013, 8/2015, 11/2015 и 10/2021) донесувам

ЗАКЛУЧОК

за објавување на Одлука за продолжување на работното време на угостителски објекти на подрачјето на Општина Ресен за време на одржување на манифестации во 2025 година

Се објавува Одлука за продолжување на работното време на угостителски објекти на подрачјето на Општина Ресен за време на одржување на манифестации во 2025 година, што Советот на Општина Ресен ја донесе на седницата одржана на 13.12.2024 година.

Бр.09-2502/11
19.12.2024 година
Р е с е н

Градоначалник
Јован Тоџиевски с.р

Врз основа на член 23 став 3 од Законот за угостителска дејност („Службен весник на Република Македонија“ бр. 62/04, 89/08, 115/10, 53/11, 141/12, 164/13, 187/13, 166/14, 199/14, 129/15, 192/15, 39/16, 53/16 и 71/16 и „Службен весник на Република Северна Македонија“ бр. 31/20) член 36 ст. 1 т.15 од Законот за локална самоуправа („Службен весник на РМ“ бр. 5/02 и 202/24) и член 23 ст.1 т.8 од Статутот на Општина Ресен („Службен гласник на Општина Ресен“ бр.7/2010,13/2013, 8/2015 11/2015 и 10/2021) Советот на Општина Ресен на седницата одржана на 13.12.2024 година, ја донесе следната

ОДЛУКА

за продолжување на работното време на угостителски објекти на подрачјето на Општина Ресен за време на одржување на манифестации во 2025 година

Член 1

Со оваа Одлука се **продолжува работното време** во угостителските објекти за и без храна , без оглед на видот на угостителските услуги, на подрачјето на Општина Ресен за **два часа наредниот ден** за деновите:

- 04, 05 и 06.01. 2025 година - (Божик)
- 11,12 и 14.01.2025 година- (Стара Нова година)

19 Декември 2024 година „СЛУЖБЕН ГЛАСНИК“ бр.15

- 18 и 19.01.2025 година - Богојавление(Водици)
- 07 и 08. 03.2025 година - (Меѓународен ден на жената)
- 29, 30 и 31.03.2025 година - (Рамазан Бајрам)
- 01, 02 и 03.05.2025 година - (Ден на трудот)
- 18, 19 и 20.04.2025 – (Велигден)
- 16.05.2025- (Матурска вечер)
- 23 и 24. 05.2025 година - (Св. Кирил и Методиј)
- 06, 07 и 08.06.2025 година - (Курбан Бајрам)
- 05, 06 и 07.07.2025 година – (Иванден и Актерот на Европа)
- 12.07.2025 година - (Подмочански средби)
- 15.07.2025 година - (Иселенички средби с.Наколец)
- 18.07.2025 година – (Иселенички средби с.Грнчари)
- 04.08.2025 година –(Иселенички средби с. Болно)
- 08.08.2025 година – (Иселенички средби с. Брајчино)
- 01, 02 и 03.08 2025 – (Илинден) – (Ден на Републиката)
- 28, 29 и 30.08 2025 – (Успение на Пресвета Богородица)
- 06,07 и 08.09.2025 година - (Ден на независноста)
- 21.09.2025 година. (Мала Богородица)
- 10, 11 и 12.10.2025 година - (Ден на народното востание)
- 23, 24 и 25.10.2025 година - (Ден на македонската револуционерна борба)
- 06,07 и 08.12. 2025 година - (Св. Климент Охридски)

Член 2

Оваа Одлука влегува во сила со денот на објавување во „Службен гласник на Општина Ресен“.

СОВЕТ НА ОПШТИНА РЕСЕН

Бр.08- 2414/13
13.12.2024 година
Ресен

Претседател
Ирена Стрезовска Кукуловска с.р

12.

Врз основа на член 50 став 1 точка 3 од Законот за локална самоуправа („Службен весник на РМ“ бр.5/02 и 202/24) а во врска со член 71 став 1 алинеа 3 од Статутот на Општина Ресен („Службен гласник на Општина Ресен“ бр.7/2010, 13/2013, 8/2015, 11/2015 и 10/2021) донесувам

ЗАКЛУЧОК

за објавување на Решение за разрешување и именување на член во
Управниот одбор на ЈОУДГ “11 ти Септември” – Ресен

Се објавува Решение за разрешување и именување на член во Управниот одбор на ЈОУДГ “11 ти Септември” – Ресен, што Советот на Општина Ресен ја донесе на седницата одржана на 13.12.2024 година.

Бр.09-2502/12
19.12.2024 година
Р е с е н

Градоначалник
Јован Тозиевски с.р

Врз основа на член 36 од Законот за локалната самоуправа („Службен весник на Република Македонија бр. 5/2002 и 202/2024) и членот 114 од Законот за заштита на децата („Службен весник на Република Македонија“ бр. 23/13, 12/14, 44/14, 144/14, 10/15, 25/15, 150/15, 192/15, 27/16, 163/17, 21/18, 198/18 и „Службен весник на Република Северна Македонија“ бр. 104/19, 146/19, 275/19, 311/20, 294/21, 150/22 и 236/22) Советот на Општина Ресен на седницата, одржана на 13.12.2024 година донесе

РЕШЕНИЕ

за разрешување и именување член во Управниот одбор на
ЈОУДГ „11-ти Септември“-Ресен

1. Се разрешува досегашниот член на Управниот одбор на ЈОУДГ „11-ти Септември“-Ресен предложен од Министерство за социјална политика, демографија и млади
- Лидија Ивановска
2. За член на Управниот одбор на ЈОУДГ „11-ти Септември“-Ресен како член предложен од Министерство за социјална политика, демографија и млади се именува:
- Марија Котларовска Трајчевска.
3. Мандатот на членот на Управниот одбор трае 4 (четири) години.

4. Оваа решение влегува во сила наредниот ден од денот на објавувањето во „Службен гласник на Општина Ресен“.

СОВЕТ НА ОПШТИНА РЕСЕН

Бр.08-2414/14
13.12.2024 година
Р е с е н

Претседател,
Ирена Стрезовска Кукуловска с.р

13.

Врз основа на член 50 став 1 точка 3 од Законот за локална самоуправа („Службен весник на РМ“ бр.5/02 и 202/24) а во врска со член 71 став 1 алинеа 3 од Статутот на Општина Ресен („Службен гласник на Општина Ресен“ бр.7/2010, 13/2013, 8/2015, 11/2015 и 10/2021) донесувам

ЗАКЛУЧОК

за објавување на Програма за субвенционирање на ЈКП “Пролетер“ Ресен за 2025 година

Се објавува Програма за субвенционирање на ЈКП “Пролетер“ Ресен за 2025 година, што Советот на Општина Ресен ја донесе на седницата одржана на 13.12.2024 година.

Бр.09-2502/13
19.12.2024 година
Р е с е н

Градоначалник
Јован Тозијевски с.р

Врз основа на член 22 став 1 точка 4 од Законот за локална самоуправа („Службен весник на РМ“,бр.5/02 и бр.202/24), а во врска со член 21, став 1 алинеа 5 од Законот за комунални дејности („Службен весник на Република Македонија“ број 95/12, 163/13, 42/14, 44/15, 147/15, 31/16 , 64/18 и бр. 302/20) и член 16 од Статутот на Општина Ресен („Службен гласник на Општина Ресен“,бр.7/2010 , 13/2013, 8/2015 11/2015 и 10/2021) на седницата одржана на ден 13.12.2024 година Советот на Општина Ресен, донесе:

**Програма
за субвенционирање на ЈКП “Пролетер“ Ресен
за 2025 година**

Во Буџетот на Општина Ресен за 2025 година, предвидени се средства за субвенционирање на Годишните програми на Јавното комунално претпријатие „Пролетер,, - Ресен.

ЈКП „Пролетер,, за спроведување на своите редовни активности ги изготвува следните Програми:

1. Програма за одржување на комуналната хигиена во 2025 година на ЈКП Пролетер Ресен.
2. Програма за одржување на јавната чистота во град Ресен за 2025 година на ЈКП Пролетер Ресен.
3. Програма за работа на градските гробишта - Ресен за 2025 година на ЈКП Пролетер Ресен.
4. Програма за работа на канализација и прочистување на отпадни води за 2025 година.
5. Програма за работа на РЕ Водовод за 2025 година

На 58-мата седница на Советот на Општина Ресен, одржана на 06.12.2024 година, погоре наведените Програми беа усвоени од страна на Советот. Со исклучок на Програма за работа на градските гробишта - Ресен за 2025 година на ЈКП Пролетер Ресен и Програмата за работа на РЕ Водовод за 2025 година, во трите останати програми беше наведено дека за успешно спроведување на програмските активности има недостиг на финансиски средства. Во тој недостиг на средства покрај за тековно-оперативно работење на претпријатието, се планира и набавка сировини и репроматеријали како и на капитална опрема.

Исто така поради зголемувањето на цената на електричната енергија во 2022 година, а по основ на потрошена електрична енергија ЈКП Пролетер акумулира долг кој со своето редовно работење, и покрај редовното сервисирање на тековниот расход за потрошена електрична енергија, сеуште неможе да го исплати.

Согласно законот за Локална самоуправа, општината е надлежна за вршење на работи од Комунални дејности. За таа цел од страна на Општината е основано Јавното комунално претпријатие „ Пролетер,, кое е задолжено за извршување на сите комунални дејности. За успешно спроведување на овие дејности, Општината во својот буџет за 2025 година, треба да предвиди финансиски средства со кои би се субвенционирале одредени активности на Претпријатието.

За субвенционирање на Годишните програми на Јавното комунално претпријатие „Пролетер,, - Ресен се планираат средства во Буџетот на Општина Ресен за 2025 година и тоа:

- Програма Е0 – општинска администрација
Ставка 461 – субвенции за јавни претпријатија

19 Декември 2024 година „СЛУЖБЕН ГЛАСНИК“ бр.15

Потставка 461130 – субвенции за јавни комунални претпријатија
износ 4.000.000 денари

- Програма Ј4О – јавна чистота
Потставка 424320 – одржување на автопати, улици и патишта
Износ 300.000 денари
Потставка 426990 – други оперативни расходи
Износ 100.000 денари

- Програма Ј7О – одржување и користење на паркови и зеленило
Потставка 494590 одржување на други зелени површини
Износ 50.000 денари
Потставка 426990 други оперативни расходи
износ 50.000 денари

Планираните средства за субвенционирање се фиксни, а евентуалните измени би се усогласиле со Измени и дополнување на Буџетот на Општината кои би следеле во текот на 2025 година, со што Програмата за субвенционирање на ЈКП “Пролетер” Ресен за 2025 година, би била дополнително изменета и усогласена.

За користење на планираните субвенции во Програмата за субвенционирање на Јавното комунално претпријатие основано од Општината, потребно е покрај Барањето за исплата да се достави потребна документација од која ќе се констатира обемот на извршените активности од Годишните програми (копии од фактури, ситуации, требовања, приемници и друго).

Вкупно предвиден буџет за 2025 година за финансирање на оваа Програма е 4.500.000 денари

Програмата ќе биде финансирана од Буџетот на Општина Ресен во рамките на планираните средства за оваа Програма во Буџетот на Општина Ресен за 2025 година.

СОВЕТ НА ОПШТИНА РЕСЕН

Бр.08- 2414/15
13.12.2024 година
Ресен

Претседател
Ирена Стрезовска Кукуловска с.р

СОДРЖИНА:

1. Програма за унапредување на здравствената и социјална заштита во Општина Ресен за 2025 година.....стр.1
2. Програма за поставување на урбана опрема на подрачјето на Општина Ресен за 2025 година.....стр.12
3. Програма ЈД-Изградба и реконструкција на локалните патишта и улици во Општина Ресен за 2025 година.....стр.18
4. Програма ФА-уредување на градежно земјиште на подрачјето на Општина Ресен за 2025 година.....стр.24
5. Програма за еколошка едукација за 2025 година.....стр.28
6. Програма за чистење на речните корита на подрачјето на Општина Ресен за 2025 година.....стр.37
7. Програма за активности на Мониторинг станицата на Преспанското езеро во с.Стење и инфо центарот на ПП Езерани во с.Езерани за 2025 година.....стр.45
8. Програма за заштита на животната средина и природата на подрачјето на Општина Ресен за 2025 година.....стр.64
9. Одлука за поддршка на проект со наслов: Култура ПРЕСПА-Преобликување на старата пожарна во Ресен во општински и мултикултурен центар за валоризација и промоција на културното и животното наследство на Преспа.....стр.85
10. Одлука за поддршка на проект со наслов: Преспа ги исполнува хоризонтите: Истражување на непознати патишта за одржлив развој (Преспа се среќава).....стр.87
11. Одлука за продолжување на работното време на угостителски објекти на подрачјето на Општина Ресен за време на одржување на манифестации во 2025 година.....стр.89
12. Решение за разрешување и именување на член во Управниот одбор на ЈОУДГ “11 ти Септември” – Ресен.....стр.91
13. Програма за субвенционирање на ЈКП “Пролетер“ Ресен за 2025 година.....стр.92

Издавач: Општина Ресен

Тел: 047-551-770

Буџетска сметка: 7600140754630 10 НБРМ

Даночен број: 4024004107609

Матичен број: 6018572